

INFORMAČNÉ LISTY

Študijný program: prekladateľstvo a tlmočníctvo

Stupeň štúdia: 3.

Forma štúdia: externá

Povinné predmety:

2PGD/ZVSPD/22	Základy vysokoškolskej pedagogiky
1IPT/VMP/22	Výskumné metódy v prekladateľstve
1IPT/VMT/22	Výskumné metódy v tlmočení
1IPT/TMAK/22	Teoreticko-metodologické aspekty jazykovej komunikácie
1IPT/INTE/22	Interpretácia textu
1IPT/LKAP/22	Lingvokulturologické a lingvokognitívne aspekty prekladu
1IPT/PPDS/22	Písomná práca k dizertačnej skúške
1IPT/PDS1/22	Aktuálne teoreticko-metodologické aspekty prekladateľstva a tlmočníctva
1IPT/ZSVP/22	Zahraničný študijný alebo výskumný pobyt

Povinne voliteľné predmety:

1IPT/VEPIS/22	Vedecké písanie v angličtine
1IPT/SUPAT/22	Súdny preklad a tlmočenie
1IPT/KVJ/22	Kontrastívny výskum jazykov
1IPT/LKOV/22	Literárnokomparatívny výskum
1IPT/MEJA/22	Metodológia jazykovedy
1IPT/MELV/22	Metodológia literárnej vedy
1IPT/MPOT/22	Metodológia prekladu odborných textov
1IPT/MPSVT/22	Metodológia prekladu spoločensko-vedných textov
1IPT/APKP/22	Aktuálne problémy kritiky prekladu
1IFI/FHDSSF/22	Hermeneutické a fenomenologické čítanie textu
1IPT/THT/22	Translačná hermeneutika textu
1IPT/PDS2/22	Jazykovedná problematika prekladu
1IPT/PDS3/22	Jazykovedná problematika tlmočenia
1IPT/PDS4/22	Problematika prekladu odborného textu
1IPT/PDS5/22	Problematika prekladu umeleckého textu

Povinné predmety

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Fakulta humanitných a prírodných vied</i>	
Kód predmetu: <i>2PGD/ZVSPD/15</i>	Názov predmetu: <i>Základy vysokoškolskej pedagogiky</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh výučby: <i>prednáška, seminár</i> Metóda: <i>kombinovaná</i> Rozsah výučby za semester v hodinách: <i>13 prednášok, 13 seminárov</i>	
Počet kreditov: <i>5</i>	
Odporúčaný semester štúdia: <i>1. semester</i>	
Stupeň vysokoškolského štúdia: <i>3.</i>	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>skúška</i> <i>V priebehu semestra získa doktorand:</i> – <i>max. 15 bodov za aktívnu účasť na všetkých vyučovacích hodinách,</i> – <i>max. 20 bodov za písomné spracovanie vybranej problematiky v tematických okruhoch určených pre dištančnú metódu štúdia (približne 5 strán),</i> – <i>max. 65 bodov za vypracovanie záverečnej práce a jej kolokviálnu obhajobu.</i> <i>Kredity budú udelené na základe splnenia všetkých uvedených požiadaviek podľa klasifikačnej stupnice A,B,C,D, E, FX – aktuálneho Študijného poriadku PU v Prešove.</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Doktorandi nadobudnú základný teoretický rozhľad v pedagogickej, sociálnej a psychologickej i legislatívnej problematike edukácie na vysokej škole. Tento základ, t.j. porozumenie základným pedagogickým a psychologickým poznatkom bude tvoriť východiská začínajúcich učiteľov tak, aby mohli rozvíjať svoje didaktické spôsobilosti a ich adekvátnu aplikáciu vo výučbu predmetov v špecializácii. Samostatná práca, nácviky a následné overovanie ich kvality rozvinú u doktorandov ich pedagogické, sociálno-psychologické, komunikačné, sebahodnotiace a manažérsko-riadiace kompetencie pre vyučovanie na vysokej škole – v najvšeobecnejšej rovine.</i> <i>Absolvent predmetu dokáže:</i> – <i>Samostatne a komplexne popísať systém vysokoškolskej pedagogiky, na základe analyticko-syntetických myšlienkových postupov, komparovať modely prípravy učiteľov v medzinárodnom kontexte a v širokých väzbách pochopiť spoločenskú funkciu vysokých škôl.</i> – <i>Samostatne a komplexne charakterizovať systém didaktiky VŠ, zdôvodniť potrebu didaktiky pre vyučovaciu prax na VŠ a analyzovať základné problémy didaktiky VŠ.</i> – <i>Komplexne definovať formy a metódy výučby na VŠ, analyzovať ich špecifiká a zhodnotiť význam ich využitia z hľadiska edukačných cieľov.</i> – <i>Komplexne, vo vzájomných súvislostiach a prepojenosti definovať základné pojmy súvisiace s kategóriou cieľa (edukačný cieľ, kompetencie, taxonómie cieľov, konzistentnosť, merateľnosť cieľa a pod.), zhodnotiť význam formulovania cieľov, najmä s ohľadom na ich diagnostickú</i>	

funkciu, na základe didaktickej analýzy navrhnuť komplex edukačných cieľov pre konkrétny vyučovací predmet, aplikovať zásady formulácie špecifického edukačného cieľa pri stanovení cieľa na konkrétnu edukačnú jednotku.

– Charakterizovať didaktický cyklus, kriticky zhodnotiť význam jednotlivých fáz didaktického cyklu, zdôvodniť postup pri spracovaní prípravy na vyučovaciu hodinu, navrhnuť projekt vlastnej vyučovacej jednotky na zvolenú tému, analyzovať a zhodnotiť význam kontroly a hodnotenia vyučovacieho procesu.

– Projektovať, realizovať a na báze reflexie a sebareflexie kriticky zhodnotiť pozitíva a negatíva vlastnej vyučovacej činnosti (sebahodnotenie v rámci uskutočneného výstupu – realizácie seminára na VŠ vo vzťahu k projektovaniu vyučovacej jednotky, jej realizácie z didaktického hľadiska, ale aj z hľadiska pedagogickej interakcie, komunikácie a rétoriky) i vyučovacej činnosti kolegov – doktorandov.

– Analyzovať psychologickú podmienenosť vysokoškolskej edukácie, poznať v poznávacích a osobnostných špecifikách vek adolescencie a rannej dospelosti, a psychologicky zdôvodnené špecifická vyučovacieho procesu na vysokej škole s dôrazom na aktivitu študujúceho jedinca.

– Navrhnuť komplexné riešenia naznačených pedagogicko-psychologických problémov a iniciovať ich diskusiu v rámci skupiny.

– Analyzovať a zhodnotiť legislatívne podmienky vysokoškolskej edukácie a navrhnuť komplexné riešenia naznačených problémov.

– Posúdiť osobnostné, ale aj širšie spoločenské dopady výsledkov edukácie založenej na inovatívnych metódach a formách edukácie.

– Uvedomiť si existenciu vysokoškolských učiteľov ako špecifickú sociálnu skupinu, jej etické normy, výchovné úlohy. Argumentovať a vedieť obhájiť svoje stanoviská pred akademickou verejnosťou.

Stručná osnova predmetu:

– Úvod do vysokoškolskej pedagogiky.

Predmet, ciele úlohy VŠP, stratégie vysokoškolského vzdelávania, v medzinárodnom a národnom porovnaní, modely prípravy učiteľov (dištančná metóda).

– Didaktika vysokoškolskej pedagogiky.

Profesný štandard učiteľa VŠ, kompetencie a spôsobilosti, etika vysokoškolského učiteľa. Formy a metódy výučby na vysokej škole: prednášky, semináre, cvičenia, preverovanie a hodnotenie, praxe, prezentácie, demonštrácie.

Samostatná práca študentov, aktivizujúce metódy vo vysokoškolskej výučbe, dištančné e-learningové vzdelávanie, skupinová, kooperatívna výučba, projektové metódy, Manažment vysokej školy – vysoká škola ako inštitúcia.

– Psychologické otázky edukácie na vysokej škole.

Základy psychológie učenia a vyučovania na VŠ.

Psychologická charakteristika adolescencie prechod zo strednej školy na vysokú, socializácia, adaptácia, štýly učenia sa.

Osobnosť učiteľa VŠ– výchovné a vyučovacie štýly, tvorivosť učiteľa VŠ, etika v práci učiteľa VŠ.

Psychologické princípy pedagogickej a sociálnej komunikácie. Kultúra hovoreného slova. Rétorika.

Riešenie náročných životných situácií, základy psychohygieny.

– Vedecko-výskumná činnosť na VŠ s orientáciou na pedagogickú problematiku. Výskumné metódy v pedagogickom kvantitatívnom a kvalitatívnom dizajne.

- Základy legislatívy VŠ, autorský zákon, smernice a normy pre VŠ vzdelávanie, granty, tvorba projektov (dištančná metóda).
- Tréning pedagogických spôsobilostí (so zameraním na didakticky správne stvárnenie prednášky, seminára/cvičenia, pedagogickú komunikáciu, rétoriku a kultúru hovoreného slova), reflexia a sebareflexia v rámci seminárov.

Odporúčaná literatúra:

BEDNAŘÍKOVÁ, I. 2009. Profesionalismus a kvalita vysokoškolské výuky. In: *Technológia vzdelávania*, roč. XVII., č. 9, s. 11 – 17.

BEDNAŘÍKOVÁ, I. 2013. Tutor a jeho role v distančnom vzdelávaní a v e-learningu. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci.

Boloňský proces. Vytvárení Evropského prostoru vysokoškolského vzdelávání [online]. [cit. 2009-07-28]. Dostupné z: <http://www.bologna.msmt.cz/>.

CIPRO, M. 1981. Idea vysoké školy. Praha: UK, 1981.

KOSTURKOVÁ, M. 2021. Konceptualizácia kritického myslenia : so zameraním na pregraduálnu prípravu v odbore učiteľstvo. Bratislava: Wolters Kluwer SR.

MAREŠ, J. 1990. Učitel, jeho osobnost a příprava. Praha: NEMES a ÚÚPPP, 1990.

MAREŠ, J. 2008. Emoce studentů a učitelů při e-learningu. In: *Sborník příspěvků z konference a soutěže eLearning 2008*. Hradec Králové: Gaudeamus. s. 12 – 22.

PASTERNAKOVÁ, L. 2015. Psychológia výchovy. Brno: Tribun EU.

PASTERNAKOVÁ, L. 2020. Výchovné a vzdelávacie metody ve světě edukace. Týn nad Vltavou: Nová Forma.

ROHLÍKOVÁ, L., VEJVODOVÁ, J. 2012. Vyučovací metody na vysoké škole. Praha: Grada.

SLAVÍK, M a kol. 2012. Vysokoškolská pedagogika . Praha: Grada.

VAŠUTOVÁ, J. 2009. Paradigma akademické kultury. In: *AULA*, roč. 17, č. 1, s. 38 – 45.

VAŠUTOVÁ, J. 2004. Profese učitele v českém vzdělávacím kontextu. Brno: Paido.

VAŠUTOVÁ, J. 2002. Strategie výuky ve vysokoškolském vzdělávání. Praha: UK, Pedagogická fakulta.

VAŠUTOVÁ, J. 1999. Vybrané otázky vysokoškolské pedagogiky pro vzdělavatele učitelů. Praha: UK, Ústav výzkumu a rozvoje školství.

VOGEL, V. 2009. Jak se učí učitelé? Praha: Fraus.

Časopisy: *Academia, Aula, Alma Mater*.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský jazyk

Poznámky: povinný predmet

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: prof. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD., MBA.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PaedDr. Lenka Pasternáková, PhD., MBA.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: Filozofická fakulta

Kód predmetu: 1IPT/VMP/22	Názov predmetu: <i>Výskumné metódy v prekladateľstve (profilový)</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh výučby: <i>prednáška, seminár</i> Metóda: <i>kombinovaná, prezenčná</i> Rozsah výučby v hodinách za semester: <i>5 hodín prednášok / 5 hodín seminárov</i>	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: , 1. – 4. (1. – 6.) <i>alebo podľa IŠP</i>	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je ukončený skúškou.</i> <i>Na úspešné absolvovanie predmetu je potrebné absolvovať 2 súčasti:</i> <i>1. písomná práca – 20 b, doktorand/ka ju odovzdá v 10. týždni semestra. Práca bude obsahovať rozpracovanie metodológie, ktorú doktorand/ka zamýšľa uplatniť vo výskume v rámci svojej dizertačnej práce),</i> <i>2. skúška – 80 b.</i> <i>Na úspešné absolvovanie predmetu je nevyhnutné z každej časti dosiahnuť výsledok min. 50%. V súlade so Študijným poriadkom FF PU pre získanie hodnotenia A je potrebné dosiahnuť bodové hodnotenie v rozmedzí 100 – 90b, pre hodnotenie sumu bodov 89 – 80b, pre hodnotenie C 79 – 70b, pre hodnotenie D 69 – 60b, pre hodnotenie E 59 – 50b. Bodové rozmedzie 50 – 0b bude ohodnoteného hodnotením FX.</i>	
Výsledky vzdelávania: Získané vedomosti: <i>Doktorand/ka má vedomosti o kvalitatívnych, kvantitatívnych a kombinovaných metódach výskumu v translatológii, o spôsoboch zberu dát, o spôsobe výberu a metód zberu dát podľa konkrétnej skúmanej problematiky a o interpretácii výsledkov výskumu.</i> Získané zručnosti: <i>Doktorand/ka dokáže identifikovať výskumný problém, sformulovať výskumné otázky, resp. hypotézy a dokáže sa na základe skúmanej problematiky rozhodnúť pre spôsob zberu dát, pre optimálnu výskumnú metódu.</i> Získané kompetentnosti: <i>Doktorand/ka predmetu vie zdôvodniť použitie konkrétneho spôsobu zberu dát, konkrétnej výskumnej metódy a dokáže správne interpretovať výsledky svojho výskumu. Pri realizácii výskumu postupuje podľa etických princípov.</i>	
Stručná osnova predmetu: <i>– Translatológia a interdisciplinarita.</i> <i>– Identifikácia a formulácia výskumného problému, výskumných otázok a hypotéz.</i> <i>– Kvalitatívne metódy v translatológii.</i> <i>– Kvantitatívne metódy v translatológii.</i> <i>– Kombinované metódy v translatológii.</i> <i>– Kritériá výberu metód na zber dát a pri výbere optimálnej výskumnej metódy.</i> <i>– Etika výskumu.</i>	

Odporúčaná literatúra:

BILÁ, M., VAŇKOVÁ, I. 2019. *Tourist notices in the spotlight of linguistic landscape and translation studies*. In: *Russian Journal of Linguistics* [print, elektronický dokument]. ISSN 2312-9182. ISSN 2312-9212. Roč. 23, č. 3, s. 681 – 697.

DJOVČOŠ, M. 2012. *Kto, čo, ako a za akých podmienok prekladá: prekladateľ v kontexte doby*. Banská Bystrica : Fakulta humanitných vied.

HOSTOVÁ, I. 2013. *Haugovej Plathová, Plathovej Haugová. O prekladoch poézie Sylvie Plathovej / Haugová's Plath, Plath's Haugová. On Slovak Translations of Sylvia Plath's Poetry*.

KOŽELOVÁ, A. 2017. *Preklad kultúrnych referencií z antiky a kultúrna kompetencia prekladateľa*. PU FF.

MEISTER, L. 2018. *On methodology: How mixed methods research can contribute to translation studies*. In: Volume 11, Issue 1.

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14781700.2017.1374206>

SALDANHA, G., O'BRIEN, Sh. 2013. *Research Methodologies in Translation Studies*

GLYNN, D. 2021. *Qualitative Research Methods in translation Theory*.

<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/21582440211040795>

SCHÄFFNER, Ch. 2004. *Translation Research and Interpreting Research: Traditions, Gaps and Synergies*. Multilingual Matters.

TYMOCZKO, M. 2007. *Enlarging Translation, Empowering Translators*. St. Jerome Pub.

WILLIAMS, J. CHESTERMAN, A. 2002. *The Map: A Beginner's Guide to Doing Research in Translation Studies*. St. Jerome Publishing.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský (anglický)

Poznámky:**Hodnotenie predmetov:**

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: Filozofická fakulta

Kód predmetu:

1IPT/VMT/22

Názov predmetu:

Výskumné metódy v tlmočení (profilový predmet)

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností:

Druh výučby: prednáška, seminár

Metóda: kombinovaná

Rozsah výučby za semester v hodinách: 5 prednášok / 5 seminárov

Počet kreditov: 5

Odporúčaný semester štúdia: 1. – 4. (2. – 6.) semester alebo podľa IŠP
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3. stupeň
Podmieňujúce predmety:
Podmienky na absolvovanie predmetu: Predmet je ukončený skúškou. V priebehu semestra študent vypracuje 1 seminárnu prácu v rozsahu 10 strán na dohodnutú tému, ktorú mu aktuálne k výskumu zadá vyučujúci predmetu. Na udelenie hodnotenia A (výborne) musí absolvent daného predmetu doktorandského štúdia získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent doktorandského štúdia, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX. Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer známok udelených za seminárnu prácu a skúšku. Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu: – 5 kreditov = 150 hod. (1 kredit = 30 hodín) – výučba predmetu: 10 hodín = 0,3 kreditu – samostatná práca – príprava na seminár, vypracovanie seminárnej práce: 69, 7 hod. – samostatné štúdium odbornej literatúry a príprava na skúšku: 80 hod.
Výsledky vzdelávania: Získané vedomosti: Absolvent predmetu ovláda základné metódy výskumu tlmočenia ako procesu sprostredkovanej komunikácie; – pozná základné práce významných translatológov; – orientuje sa v problematike metodológie výskumu rôznych aspektov tlmočenia; – identifikuje metodologické východiská monitoringu parametrov tlmočnického výskumu; – disponuje prehľadom o možných druhoch translácie z hľadiska jej diferenciácie podľa viacerých premenných. Získané zručnosti: Absolvent predmetu dokáže vyhľadať odbornú literatúru spätú s problematikou ním analyzovaného javu a overiť pravdivosť existujúcich tvrdení aplikáciou techník tlmočenia; – dokáže zaobchádzať s technickým vybavením tlmočnického laboratória a využívať potenciálne možnosti na výskum a riešenie čiastkových aspektov zadaných úloh; – vie prepojiť výskum v oblasti vlastného translatologického problému s výskumom a metodológiou iných vedných odborov. Získané kompetencie: Absolvent predmetu má potenciál samostatne spracovať výskumný problém na základe poznatkov vyexcerpovaných z dostupnej odbornej literatúry; – pri hľadaní informácií využíva dostupné teoretické zdroje a technické inštrumentárium; – disponuje návykom metodologicky aplikovať skúsenosti a zistenia pri práci s audiovizuálnymi komunikátmi a následne vyvodí teoretické postuláty s presahom do aplikačnej roviny; – sám alebo ako člen tímu dokáže autonómne pracovať a prepojiť výskum v oblasti vlastného translatologického problému s výskumom a metodológiou iných vedných odborov.

Stručná osnova predmetu:

- Základné metodologické východiská výskumu tlmočenia.
- Metodologické aspekty výskumu konzekutívneho tlmočenia.
- Metodologické aspekty výskumu simultánneho tlmočenia.
- Metodológia monitoringu parametrov tlmočnického výkonu – pamäť, psychofyziologické a psychické aspekty, jazykové, lingválne a paralingválne aspekty tlmočenia
- Metodológia výskumu kompetencií potrebných pre prax KT, resp. ST v interdisciplinárnom pláne.
- Metodológia analýzy lektorských textov v rámci sprievodcovského tlmočenia.
- Prehľad aspektov možného výskumu v oblasti tlmočenia.

Odporúčaná literatúra:

- ALEKSEJEVA, I. S. 2001. *Professionalnyj trening perevodčika*. St. Peterburg.
- AUSTIN, J.L. 1995. *Teória rečových aktov*. In: *Filozofia prirodzeného jazyka*. Bratislava: Archa, s. 118 – 125.
- ČEŇKOVÁ, I. a kol. 2001. *Teorie a didaktika tlumočení I*. Praha: UK.
- ČUŽAKIN, A. 2002. *Mir perevoda – 7. Obščaja teorija perevoda i perevodčeskoj skoropisi*. M.
- FORMÁNKOVÁ, M. 1987. *Charakteristika tlumočnických postupů*. In: *Československá rusistika 1987*, č.1, s. 6 – 11.
- GILE, D. 1995. *Basic Concepts and Models for Interpreter and Translator Training*. Amsterdam/Pfiladelphia.
- GILLIES, A. 2010. *Note-taking for Consecutive Interpreting – A Short Course*. St Jerome Publishing – PART 1.
- GILLIES, A. 2017. *Note-taking for Consecutive Interpreting. A Short Course Published by Routledge*.
- KADRIĆ, M. – KAINDL, K. – KAISER-COOKE, M. 2005. *Translatorische Methodik. Basiswissen Translation 1*. Wien: Facultas Verlags und Buchhandels AG.
- KENÍŽ, A. 1980. *Úvod do komunikačnej teórie tlmočenia*. Bratislava: FF UK.
- MAKAROVÁ, V. 2004. *Tlmočenie*. Hraničná oblasť medzi vedou, skúsenosťou a umením možného. Bratislava: Stimul.
- MIŇJAR-BELORUČEV, R. K. 2002. *Posledovatel'nyj perevod*. Moskva.
- MÜGLOVÁ, D. 2009. *Komunikácia. Tlmočenie. Preklad – alebo prečo spadla Babylonská veža*. Nitra: UKF, 313 s.
- OPALKOVÁ, J. 2012. *Mediácia interkultúrnej komunikácie II*. Prešov: FF PU.
- OPALKOVÁ, J. 2014. *Teória a prax tlmočenia*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, [elektronický zdroj]. <http://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Opalkova5>
- OPALKOVÁ, J. 2013. *Komunitné tlmočenie v novodobej spoločenskej situácii na Slovensku*. [Trilógia]. Prešov: FF PU.
- PATRIE, CAROLJ. 2004. *The Effective Interpreting Series: Consecutive Interpreting from English*. San Diego: Dawn Sign Press.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský jazyk

Poznámky:**Hodnotenie predmetov**

Celkový počet hodnotených študentov: 14

A	B	C	D	E	FX
64 %	14 %	0 %	0 %	0 %	21 %

Vyučujúci: doc. PhDr. Jarmila Opalková, CSc.
Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022
Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 1IPT/TMAK/22	Názov predmetu: <i>Teoreticko-metodologické aspekty jazykovej komunikácie (profilový)</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh výučby: prednáška, seminár Metóda: kombinovaná, prezenčná Rozsah výučby v hodinách za semester: 5 hodín prednášok / 5 hodín seminárov	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 2. – 4. (2. – 6.) alebo podľa IŠP	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je ukončený skúškou.</i> <i>Na úspešné absolvovanie predmetu je potrebné absolvovať 2 súčasti:</i> 3. záverečná práca – 50 b, doktorand/ka ju odovzdá v 10. týždni semestra. Práca bude obsahovať vybrané teoretické a metodologické problémy/aspekty jazykovej komunikácie, ktoré možno spojiť s témou dizertačnej práce, príp. ktoré súvisia s vlastným výskumom a doktorand/ka ich v rámci dizertačnej práce zamýšľa uplatniť; práca bude výsledkom aktívnej konfrontácie poznania zásad komunikácie a ich uplatnenia vo vlastnom lingvistickom produkte; rozsah min. 7 strán 4. kolokviálna obhajoba – 50 b. <i>Na udelenie hodnotenia A (výborne) musí absolvent daného predmetu doktorandského štúdia získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent doktorandského štúdia, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.</i> <i>Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer znáмок udelených za seminárnu prácu a skúšku.</i> Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu: – 5 kreditov = 150 hod. (1 kredit = 30 hodín) – výučba predmetu: 10 hodín – samostatná práca – príprava na seminár, vypracovanie písomnej práce: 60 hod. – samostatné štúdium odbornej literatúry: 60 hod. – príprava kolokviálnej obhajoby: 20 hod.	

Výsledky vzdelávania:**Získané vedomosti:**

Doktorand/ka má vedomosti o fungovaní jazykových systémov a potrebe ich poznania v prospech úspešnosti dosiahnutia komunikačných cieľov, o synchronných aspektoch skúmania komunikačných aktov v slovenčine a vo svete, o zásadách efektívnej komunikácie písomnej aj ústnej, o teórii komunikačných aktov, etike komunikácie, komunikačných bariérach, ako aj o kvalitatívnych, kvantitatívnych a kombinovaných metódach výskumu v jazykovej komunikácii.

Získané zručnosti:

Doktorand/ka dokáže identifikovať výskumný problém, sformulovať výskumné otázky, resp. hypotézy a dokáže sa na základe skúmanej problematiky rozhodnúť pre spôsob zberu dát, pre optimálnu výskumnú metódu.

Absolvent aktívne získava teoretické vedomosti z oblasti jazykovej komunikácie, kriticky ich analyzuje, ale aj tvorivo aplikuje v procese analýzy a interpretácie vybraných rečových aktov; disponuje zručnosťou analyzovať komunikáciu z hľadiska efektivity komunikácie; dokáže tvorivo riešiť jazykovo-komunikačné problémy, definovať ich.

Získané kompetentnosti:

Absolvent predmetu je kompetentný určiť formálne a obsahové znaky efektívnej komunikácie, keďže ich poznanie je predpokladom efektívneho prekladu a apercepce, uvedomuje si a vyhodnocuje ich uplatnenie v procese metakomunikácie. Absolvent predmetu dokáže plánovať a iniciovať riešenie jazykovo-komunikačných problémov, tvorivo ich riešiť; dokáže formulovať ciele, prostriedky a metódy výskumu komunikácie, samostatne a tvorivo analyzovať komunikáty s ohľadom na širší translačný kontext a prienik dvoch jazykových systémov. Doktorand/ka vie zdôvodniť použitie konkrétneho komunikačného aktu a uplatnenia konkrétnej zásady komunikácie s cieľom efektívnej komunikácie, konkrétnej výskumnej metódy a dokáže správne interpretovať výsledky svojho výskumu. Pri realizácii výskumu postupuje podľa etických princípov.

Stručná osnova predmetu:

- Jazykové systémy, stavba a fungovanie jazykových systémov.
- Jazykové univerzálne a jazykové diverzity ako východisko komunikačného aktu.
- Jazyková komunikácia ako objekt synchronného bádania, funkcie jazykovej komunikácie.
- Rečové akty, rečové celky, zámer odosielateľa, rečový produkt, komunikačný kanál.
- Apercepčia recipienta, vnímanie s porozumením.
- Druhy komunikácie, úlohy a cieľ komunikácie.
- Komunikácia, zásady a princípy efektívnej jazykovej komunikácie, teoretické východiská.
- Teória komunikačných aktov, teória informácie.
- Používateľ jazyka ako kognitívna a sociálna bytosť, komunikačné kompetencie.
- Kvalitatívne, kvantitatívne a kombinované metódy v jazykovej komunikácii.
- Etika komunikácie, komunikačné bariéry, komunikačné chyby, reč tela.

Odporúčaná literatúra:

Bosák, J. 1990. *Skúmanie jazyka ako sociálno-komunikačného systému. In: Dynamické tendencie v jazykovej komunikácii. Ed. J. Bosák. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, s. 75 – 84.*

De Vito, J. A. 2008. *Základy mezilidskej komunikace. Praha: Grada Publishing.*

Djvčoš, M. 2012. *Kto, čo, ako a za akých podmienok prekladá: prekladateľ v kontexte doby. Banská Bystrica: Fakulta humanitných vied.*

Dolník, J. 2010. *Všeobecná jazykoveda. Opis a vysvetľovanie jazyka. Bratislava: Veda.*

Dolník, J. 2014. *Riadiaci princíp komunikácie. In: Polarity, paralely a prieniky jazykovej komunikácie. Banská Bystrica: Belianum, s. 12 – 24.*

Findra, J. 2013. *Jazyková komunikácia a kultúra vyjadrovania. Bratislava: Osveta.*

Jazyková komunikácia v 21. storočí. 2001. *Zborník materiálov. Ed. J. Klincková. Banská Bystrica: Fakulta humanitných vied Univerzity Mateja Bela.*

Horecký, J. 1985. *Systém verbálneho správania. In: Slovo a slovesnosť, 1985, roč. 46, č. 2, s. 101 – 108.*

Mistrík, J. 1999. *Vektory komunikácie. Bratislava: Univerzita Komenského.*

Slančová, D. 1996. *Praktická štylistika. Prešov: Slovacontact.*

Slančová, D. 2001. *Základy praktickej rétoriky. Prešov: Vydavateľstvo Náuka.*

Slančová, D. 2017. *Normy v jazykovej komunikácii. In: Aktuálne otázky slovenského jazyka. Ed. J. Wachtarczyková. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, s. 39 – 49.*

Štícha, K. 2016. *O nepresnosti nášho vyjadrovania. Praha: Academia.*

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský

Poznámky:**Hodnotenie predmetov:**

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: doc. PaedDr. Mária Imrichová, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: Filozofická fakulta

Kód predmetu:

1IPT/INTE/22

Názov predmetu:

Interpretácia textu (profilový predmet)

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností:

Druh výučby: prednáška, seminár

Metóda: kombinovaná

Rozsah výučby za semester v hodinách: 5 prednášok, 5 seminárov

Počet kreditov: 5

Odporúčaný semester štúdia: 2. – 4. (2. – 6.) semester alebo podľa IŠP
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3. stupeň
Podmieňujúce predmety:
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je ukončený skúškou. Jeho úspešné absolvovanie predpokladá dosiahnutie aspoň 50 % bodov z týchto aktivít:</i> <i>1. V priebehu semestra si študent 3. stupňa štúdia rozširuje poznanie témach a problémoch, ktoré sú súčasťou osnovy predmetu. Pripravuje analyticky a interpretačne zamerané výstupy vo vzťahu k téme a problému seminárnej hodiny. Analyzuje a interpretuje vybrané texty, vytvorí (autorské) texty, ktoré budú modifikovať text (vo vybraných jazykových štýloch), ba aj transformovať funkciu konkrétneho komunikátu.</i> <i>2. Študent sa aktívne zúčastňuje na seminárnych hodinách, prezentuje získané, syntetizované a generalizované poznanie, zapája sa do diskusie o vybraných problémoch, sprostredkuje vlastný pohľad na ich riešenie, svoje hľadisko argumentačne obháji.</i> <i>3. V priebehu semestra študent napíše záverečnú prácu o vybranom probléme z kontextu interpretácie textu, ktorý možno spojiť s témou dizertačnej práce. Práca bude výsledkom aktívnej konfrontácie (literárnovedného) poznania (štylistiky) o vybranom (ne)umeleckom texte a čitateľskej skúsenosti.</i> <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.</i> <i>Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia záverečnej práce, vedomostného testu a ďalších aktivít.</i> <i>Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:</i> <i>– 1 kredit = 30 hodín, 5 kreditov = 150 hod.</i> <i>– účasť na prezenčnej výučbe – 19,5 hod.,</i> <i>– študent si rozširuje získané poznanie o téme a probléme hodiny pri samostatnom štúdiu odporúčaných študijných materiálov, získané poznanie aktívne prezentuje počas seminárnych hodín – 50,5 hod.,</i> <i>– študent pripraví záverečnú prácu a pripravuje sa na záverečné hodnotenie – 80 hod.</i>
Výsledky vzdelávania: Získané vedomosti: <i>Absolvent získa ucelený a systematicky formovaný súbor vedomostí o texte, vie definovať umelecké a neumelecké texty, literárne a neliterárne texty, rozumie vzťahom medzi nimi. Nadobudne poznanie o texte a jeho interpretácii, ako aj o teórii interpretácie: diskurze a prebytku významu (teórii P. Ricoeura).</i> <i>Vie definovať jednotlivé funkčné štýly a rozumie ich špecifikám, ako aj rozdielom medzi nimi, vie identifikovať a definovať žánre jednotlivých štýlov. Vie tvorivo aplikovať a zovšeobecniť poznanie o jazykových štýloch.</i> <i>Absolvent získa ucelený a systematicky formovaný súbor teoretických vedomostí o podstate literatúry a jej špecifikách. Dokáže vlastnými slovami definovať a vysvetliť základné pojmy z teórie a poetológie literatúry, z interpretácie (umeleckého) textu.</i>

Vie charakterizovať kompozíciu, tematický plán diela, fabulu a sujet, motív.

Pozná literárnodruhovú a žánrovú výstavbu literárneho diela, základné znaky lyriky, epiky, drámy, ako aj vybraných žánrov.

Dokáže identifikovať vlastnosti básnického umeleckého textu z verzologického hľadiska (časomerný, sylabický, sylabotonický, voľný verš, strofa, rým), ako aj v motivickej a jazykovej oblasti (trópy a figúry).

Vie charakterizovať literárnu postavu, kategóriu rozprávača, čas a priestor v epickom texte.

Získané zručnosti:

Absolvent aktívne získava teoretické (literárnovedné) vedomosti (zo štylistiky), kriticky ich analyzuje, ale aj tvorivo aplikuje v procese analýzy a interpretácie vybraných umeleckých textov;

disponuje zručnosťou analyzovať text v tematickej, kompozičnej, žánrovej, jazykovo-štylistickej rovine.

Dokáže tvorivo riešiť literárnovedné problémy, užšie, problémy pri interpretácii umeleckého textu a v nadväznosti na literárnovedné poznanie u nás i vo svete.

Získané kompetentnosti:

Absolvent predmetu je kompetentný určiť formálne a obsahové znaky literárnych a neliterárnych textov, keďže ich poznanie je predpokladom interpretácie a efektívneho prekladu, uvedomuje si a vyhodnocuje ich uplatnenie v procese metakomunikácie.

Absolvent predmetu dokáže plánovať a iniciovať riešenie literárnovedných problémov, tvorivo ich riešiť;

dokáže formulovať ciele, prostriedky a metódy literárnovedného výskumu, samostatne a tvorivo analyzovať a interpretovať umelecké texty s ohľadom na širší kontext.

Absolvent predmetu dokáže identifikovať vybrané (kompozičné, tematické, jazykovo-štylistické) prvky literárneho diela, či umelecké postupy.

Absolvent predmetu je kompetentný určiť poetologické osobitosti umeleckého diela, pričom zúročí aktívne získané literárnoteoretické poznanie.

Vie posudzovať vlastné interpretačné kompetencie v širšom kontexte a vo vzťahu k poznaniu získanému v študijnom programe.

Stručná osnova predmetu:

- Text. Umelecké a neumelecké texty, literárne a neliterárne texty.
- Text a interpretácia textu.
- Korene interpretácie. Teória interpretácie (P. Ricoeura): diskurz a prebytok významu.
- Štýl textu. Komunikačná štylistika. Miková výrazová sústava.
- Podstata literatúry a jej špecifiká.
- Literárna veda. Literárnovedná metodológia a interpretačná metóda.
- Literárna komunikácia. Autor – dielo – čitateľ. Literárna metakomunikácia. Interpretácia umeleckého textu.
- Poetika. Jazykovo-štylistická, tematická a kompozičná rovina výstavby textu.
- Jazyk a štýl literárneho diela. Básnická obraznosť a verzológia.
- Tematický plán literárneho diela. Fabula a sujet. Téma, motív.
- Kompozícia literárneho diela.
- Lyrika, epika, dráma. Druhový synkretizmus. Teória literárnych žánrov.

Odporúčaná literatúra:

BACHELARD, G. 1990. Poetika priestoru. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

CULLER, J. 2002. *Krátký úvod do literární teorie*. Brno: Host.

ČINČUROVÁ, X. 2004. *Epické podoby priestoru*. Modrý Peter.

HODROVÁ, D. a kol. 2001. ... na okraji chaosu... *Poetika literárního díla 20. století*. Praha: Torst.

KRAUSOVÁ, N. 1964. *Epika a román*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

KRUPA, V. 1990. *Metafora na rozhraní vedeckých disciplín*. Bratislava: Tatran.

MIKO, F. 1980. *Hra a poznanie v detskej próze*. Bratislava: Mladé letá.

MIKO, F. 1969. *Estetika výrazu*. Bratislava: SPN.

MIKO, F. 1973. *Od epiky k lyrike*. Bratislava: Tatran.

MISTRÍK, J. 1993. *Encyklopédia jazykovedy*. Bratislava: Veda.

MISTRÍK, J. 1997. *Štylistika*. Bratislava: SPN.

MÜGLOVÁ, D. 2009. *Komunikácia, tlmočenie, preklad*. Nitra: Enigma.

PETRÍKOVÁ, M. 2019. „Nová“ skutočnosť a znamenia proti ideológii v literatúre a vo filme: Tri dcéry. In: *World Literature Studies. Časopis pre výskum svetovej literatúry. Literatúra a jej filmová podoba v stredoeurópskom kontexte*. Ed. Š. Timko. Bratislava: Slovenská akadémia vied. Ústav svetovej literatúry. Roč. 11, č. 3, s. 51 – 62.

PETRÍKOVÁ, M. 2016. *Umelecký text v tvorivých interpretáciách*. Prešov: Vydavateľstvo PU.

PLEŠNÍK, Ľ. a kol. 2008. *Tezaurus estetických výrazových kvalít*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre.

RAKÚS, S. 1995. *Poetika prozaického textu. (Látka, téma, problém tvar)*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

RICOEUR, P. 1997. *Teória interpretácie. Diskurz a prebytok významu*. Bratislava: Archa.

SEDLÁK, J. 1981. *Epické žánre v literatúre pre mládež*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.

STEIGER, E. 2008. *Poetika, interpretace, styl*. Praha: Triáda.

ŠIMONOVÁ, B. 1994. *Žáner v pohybe. (Reflexie o rozprávke)*. Banská Bystrica: PF UMB.

ŠMATLÁK, S. 1976. *Básnik a dieťa*. Bratislava: Mladé letá.

URBANOVA, S. 2021. *Konfigurace. Figury a figurace II*. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity.

WARREN, A. – WELLEK, R. 1996. *Teorie literatury*. Olomouc: Votobia.

ZAJAC, P. 1990. *Tvorivosť literatúry*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

ZAJAC, P. 1993. *Pulzovanie literatúry*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:
slovenský jazyk

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: PaedDr. Martina Petriková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta/pracovisko: <i>Filozofická fakulta</i>	
Kód predmetu: <i>1IPT/LKAP/22</i>	Názov predmetu: <i>Lingvokulturologické a lingvokognitívne aspekty prekladu (profilový predmet)</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh výučby: <i>prednáška, seminár</i> Metóda: <i>kombinovaná</i> Rozsah výučby v hodinách za semester: <i>5 prednášok, 5 seminárov</i>	
Počet kreditov: <i>5</i>	
Odporúčaný semester štúdia: <i>2. – 4. (2. – 6.) alebo podľa IŠP</i>	
Stupeň vysokoškolského štúdia: <i>3.</i>	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je ukončený skúškou.</i> <i>V priebehu semestra sa študent 3. stupňa synchrónne pripravuje na témy, ktoré sú v súlade s osnovami predmetu. Na seminári aktívne participuje, prezentuje získané, syntetizované a generalizované poznatky, diskutuje o vytýčených problémoch a argumentuje vlastný pohľad na problematiku. V priebehu semestra spracúva analýzy vybraných textov s lingvokognitívnym a lingvokulturologickým zameraním.</i> <i>V skúškovom období absolvuje ústnu skúšku v štátnom jazyku.</i> <i>Kritériá úspešnosti (percentuálne vyjadrenie výsledkov pri hodnotení predmetu) sú pre klasifikačné stupne nasledovné: A: 100,00 – 90,00 %; B: 89,99 – 80,00 %; C: 79,99 – 70,00 %; D: 69,99 – 60,00 %; E: 59,99 – 50,00 %; FX: 49,99 a menej %. Študent, ktorý získa menej ako 50 % bude hodnotený stupňom FX.</i> <i>Prepočet záťaže študenta:</i> <i>1 kredit = 30 hodín; 5 kreditov = 150 hodín;</i> <i>účasť na prezenčnej forme výučby – 19,5 hodín;</i> <i>štúdium odbornej literatúry a príprava na semináre – 50,5 hodín;</i> <i>štúdium odbornej literatúry a príprava na záverečné hodnotenie – 80 hodín.</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent daného predmetu preukáže svoje vedomosti, zručnosti a kompetencie v súlade s Národným kvalifikačným rámcom SR:</i> Získané vedomosti: – <i>dokáže sa systematicky zorientovať v jednotlivých lingvistických a translatologických pojmoch, detailne ovláda terminologické inštrumentárium;</i> – <i>dokáže definovať a aktívne reagovať na nosné koncepcie kognitívne orientovaných vied pri argumentovaní vlastného výskumu;</i> – <i>dokáže kriticky zhodnotiť jednotlivé lingvistické východiská problematiky prekladu;</i> – <i>dokáže komentovať a argumentovať jednotlivé prekladateľské postupy a lingvokognitívne metódy;</i>	

- dokáže syntetizujúcim a argumentačným spôsobom aplikovať a zdôvodniť teoretické poznatky pri vlastnej výskumnej činnosti.

Získané zručnosti:

- dokáže prezentovať osvojené zručnosti a metódy vedeckého výskumu spojené s danou problematikou;
- dokáže ďalej rozvíjať a prezentovať mechanizmus vyhľadávania, spracovania a aplikácie adekvátnych metodík výskumu,
- dokáže si osvojiť a patrične preukázať znalosť základných terminologických a pracovných stereotypov v skúmanej oblasti;
- dokáže ďalej rozvíjať kognitívne predpoklady k úspešnému zvládnutiu teoretických koncepcií a prístupov k výskumu lingvokognitívnych javov;
- dokáže zdokonaľovať a prejaviť svoje komunikačné schopnosti;
- dokáže kreatívne pristupovať k riešeniu zadaných problémov;
- dokáže sa morálne a spoločensky zodpovedne rozhodovať.

Získané kompetencie:

- je schopný koncipovať, konštruovať, realizovať a upravovať podstatnú časť výskumu s vedeckou integritou;
- prijať zodpovednosť za výskum i prezentované výsledky výskumu;
- plne si uvedomuje morálny a spoločenský dosah prezentovaných výsledkov vlastných záverov výskumu;
- je schopný argumentovať metodiku a stratégiu, koncepčné riešenia zadaných úloj;
- je schopný sa naďalej vzdelávať, rozširovať svoje poznatky a orientabilitu v teórii a aktuálnych výskumoch;
- je schopný preukázať a naďalej rozvíjať svoje digitálne kompetencie;
- dokáže vyhľadávať, spracúvať, analyzovať a kriticky zhodnotiť odborné informácie z rôznych zdrojov v cudzom jazyku;
- dokáže autonómne kriticky a reálne myslieť a rozhodovať sa;
- dokáže sa adekvátne rozhodnúť a prevziať zodpovednosť za svoje rozhodnutia;
- preukáže schopnosť prijať zodpovednosť za seba a členov tímu a kooperovať v tíme;
- dokáže interagovať so širšou vedeckou komunitou a laickou verejnosťou vo veci expertízy ním skúmanej oblasti.

Stručná osnova predmetu:

- Lingválna krajinoveda v slovenských výskumoch.
- Protolingvokulturologické koncepcie v ruskej lingvistike a postštrukturalistická paradigma výskumov.
- Lingvokulturológia v systéme náuk o jazyku, kultúre a spoločnosti (koncepcie E. M. Vereščagina, V. G. Kostomarova, V. V. Vorobjova, A. V. Maslovovej).
- Lingvokulturológia – tradície, piliere, východiská, metodológia.
- Precedentné fenomény v jazyku, ich definícia a klasifikácia.
- Kognitívne a lingvokognitívne východiská v jazyku a vedách o jazyku.
- Diskurz a jeho definície (Harold D. Lasswell, E. Laclau, Ch. Mouffeová, R. Wodak)
- Lingvokognitívne výskumy v ruskom a slovenskom akademickom priestore.
- Politická lingvistika a politická metaforológia (A. P. Čudinov, E. V. Budajev, V. Z. Demjankov, N. D. Aruťunovová). Metodológia metaforológie.

- *Lingvopersonológia – definícia, genéza, protolingvopersonologické koncepcie, metodológia výskumu.*
- *Lingvopersonológia konkrétnej jazykovej osobnosti (V. I. Karasik, Ju. N. Karaulov).*

Odporúčaná literatúra:

ANIKIN, E. E.; BUDAJEV, E. V.; ČUDINOV, A. P. 2015a. *Istoričeskaja dinamika metaforičeskich sistem v političeskoj kommunikacii Rossiji*. In: *Voprosy kognitivnoj lingvistiki*, 2015a, № 3 (44), s. 26 – 32.

ANIKIN, E. E.; BUDAJEV, E. V.; ČUDINOV, A. P. 2015b. *Archetipy i innovacii v diachroničeskoj dinamike metaforičeskich sistem v političeskoj kommunikacii*. In: *Vestnik VGU. Serija: Lingvistika i mežkulturnaja komunikacija*, 2015, № 1, s. 5 – 11.

BLAHO, M. 2015. *Jazykový obraz sveta vo vzťahu k Rusku konca XX. storočia po súčasnosť*. In: *Ruská spoločnosť a ruský jazyk v minulom storočí*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, s. 164 – 213.

BLAHO, M. 2015. *Manipulatívny rozmer ruského a slovenského politického diskurzu*. In: *Hľadanie ekvivalentnosti XIII*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity, s. 68 – 73.

BLAHO, M.; MERTOVIÁ, N. 2018. *Sovietske reálie ako objekt lingvokulturologických výskumov*. Prešov: Filozofická fakulta.

BOČÁK, M. 2008. *Diskurz ako predmet transdisciplinárneho výskumu*. In: D. SLANČOVÁ et al., ed. 3. študentská vedecká konferencia: *Zborník príspevkov* [online]. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, s. 526 – 537 [cit. 2009-03-15]. Dostupné z: http://www.pulib.sk/elpub2/FF/Slancova2/pdf_doc/bocak.pdf.

BOČÁK, M. 2012. *Diskurz – koncept kritický: nereflektované riziká používania výrazu mediálny diskurz*. In: *Jazyk a kultúra*. Roč. 2, č.10, nestránkované. ISSN 1338-1148. Dostupné z: http://www.ff.unipo.sk/jak/10_2012/bocak.pdf

BRUCHIS, M. 1988. *The USSR: Language and realities: Nations, leaders, and scholars*. New York: Columbia University Press.

BUDAJEV, E. V. 2007. *Postsovetskaja dejstviteľnosť v metaforach rossijskoj i britanskoj pressy*. Nižnij Tagil: NTGSPA.

BUDAJEV, E. V. 2011. *Sopostavitel'naja političeskaja metaforologija*. Nižnij Tagil: NTGSPA.

BUDAJEV, E. V.; ČUDINOV, A. P. 2006. *Metafora v političeskom interdiskurse*. Jekaterinburg: URGPU.

CINGEROVÁ, N. – MOTYKOVÁ, K. 2017. *Úvod do diskurznej analýzy*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave. 174 s.

ČUDINOV, A. P. 2001. *Rossija v metaforičeskom zerkale: kognitivnoje issledovanie političeskoj metafory (1991–2000)*. Jekaterinburg: URGPU.

ČUDINOV, V. A. 2007. *Problema jazykovogo subjekta*. <<http://chudinov.ru/problema-yazykovogo-subekta/>> [1.5.2019]

ČULENOVÁ, E. 2013. *Čas letí ako bláznivý alebo Fenomén času v slovenskom metaforickom vyjadrení*. In: *Jazyk a kultúra*, 2013, № 16, nestránkované.

DIJK, T.A. van. 1998. *Ideology: A Multidisciplinary Approach*. London: Sage.

DRULAK, P. a kol. 2008. *Jak zkoumat politiku. Kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Portal: Praha.

DULEBOVÁ, I. 2010. *Svetová kríza a metafora v ruskom a slovenskom politickom diskurze*. In: *Nová filologická revue*, 2010/2, No. 4, s. 66 – 74.

DULEBOVÁ, I. 2010. *Svetová kríza a metafora v ruskom a slovenskom politickom diskurze*. In: *Nová filologická revue*, 2010/2, No. 4, s. 66 – 74.

- DULEBOVA, I. 2012. Predmet „mežkulturnaja komunikacija“ v projekte „Obrazovanie učiteľov obščebrazovatel'nych škol v oblasti inostrannyh jazykov“. In: *Russkij jazyk v kommunikativnom prostranstve sovremennogo mira*. Machačkala: DGPU, s. 66 - 68.
- DULEBOVÁ, I. 2016. *Precedentné fenomény súčasného ruského jazyka: Interkultúrny a lingvodidaktický aspekt*. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave, Vydavateľstvo UK.
- DULEBOVÁ, I. Prístupy k definovaniu termínu diskurz v súčasnej ruskej a slovenskej jazykovede [online]. In: *Jazyk a kultúra: internetový časopis Lingvokulturologického a prekladateľsko-tlmočnického centra excelentnosti pri Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove*, číslo 7/2011. s. 1.
- EJGER, G. V.; RAPOPORT, I. A. 1991. *Jazyk i ličnost: učebnoje posobie*. Charkiv: Izdatel'stvo CHGU.
- FAIRCLOUGH, N. L. 1985. *Critical and Descriptive Goals in Discourse Analysis*. In: *Journal of Pragmatics*, vol. 9, P. 739-763.
- FAIRCLOUGH, N. 1992. *Discourse and Social Change*. Cambridge: Polity Press 1992.
- FAUCONNIER G.; TURNER M. 1994. *Conceptual Projection and Middle Spaces*. <<http://www.lit.kobe-u.ac.jp/~yomatsum/resources/Fauconnierturner1984.pdf>> [20. 4. 2018].
- FAUCONNIER G.; TURNER M. 1998. *Conceptual integration networks*. In: *Cognitive Science*, Vol. 22, № 2, p. 133 – 187.
- FAUCONNIER G.; TURNER M. 2002. *The Way We Think: Conceptual Blending and the Mind's Hidden Complexities*. New York: Basic Books.
- GOLEV, N. D. 2005. *Lingvopersonologija, antropotekst, tipy jazykovoj ličnosti (lingvopersonemy)*. In: *Universitetskaja filologija – obrazovaniju: čelovek v mire kommunikacij: materialy meždunarodnoj nauč. prakt. konf. „Komunikativistika v sovremennom mire: čelovek v mire kommunikacij“*. Barnaul: AltGU, s. 81 – 86.
- GOLEV, N. D.; ČERNYŠOVA, T. V. 2003. *Publicističeskij antropotekst kak otaženie social'noj poziciji adresata*. In: *Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta*, № 277, s. 205-210. <<http://journals.tsu.ru/uploads/import/787/files/277-205.pdf>> [25.2.2018]
- GOLEV, N. D.; SAIKOVA, N. V.; CHOMIČ, E. P. Eds. 2006. *Linguopersonologija: tipy jazykovych ličnostej i ličnostno-orientirovannoje obučenie*. Barnaul; Kemerovo: BSPU.
- GORICKAJA, Ju. V. 2013. *Lingvopersonologija: obzor metodov i metodik*. In: *Naukovi pracj Kamjanec-Podil'skogo nacional'nogo universitetu imeni Ivana Ogijenka. Filologični nauki, vip. 33. Kamjanec-Podil'skij: KPNU imeni Ivana Ogijenka*, s. 92 – 94.
- GUZI, Ľ. 2016. *Historická symbolika v politickom diskurze postsovietskeho Ruska*. In: *Jazyk a politika. Na pomedzí lingvistiky a politológie*. Bratislava: EKONÓM, s. 135 – 149.
- IVANCOVA, E. V. 2010. *O termine „jazykovaja ličnost“: istoki, problemy, perspektivy ispol'zovanija*. In: *Vestnik Tomskogo gosudarstvennogo universiteta. Filologija*, № 4 (12).
- JEREMEJEVA, O. A. 1991. *O poňatiji „jazykovaja ličnost“*. In: *Lingvistika: vzaimodejstvije koncepcij i paradigm*. Charkov, vyp. 1, № 2.
- JEROŠENKO, A. P. 2003. *Koncept „Čelovek“ v antropologičeskoj lingvistike: osobennosti interpretacii*. In: *Antropocentričeskaja paradigma v filologii*. Stavropol', № 2, s. 18 – 20.
- KARASIK, V. I. 2001. *Model'naja ličnost kak lingvokulturnyj fenomen*. In: *Filologija i kul'tura*. Tambov: Izdatel'stvo TGU, s. 98 – 101.
- KARASIK, V. I. 2002. *Jazykovoj krug: ličnost, koncepty, diskurs*. Volgograd: Peremena.
- KARASIK, V. I. 2003. *Jazykovaja ličnost: aspekty izučeniya*. In: *II. Meždunarodnaja naučnaja konferencija „Jazyk i kul'tura“*. Moskva: Izdatel'stvo RAN RF, s. 362 – 363.

KARAULOV, Ju. N. 1982. *Roľ precedentnych tekstov v strukture i formirovaniji jazykovej ličnosti*. In: *Naučnyje tradicii i novyje napravlenija v prepodavaniji russkogo jazyka i literatury: Doklady sovetskoj delegacii na VI kongresse MAPRJAL*. Moskva: Iskusstvo, s. 105 – 123.

KARAULOV, Ju. N. 1987. *Russkij jazyk i jazykovaja ličnost*. Moskva: Nauka.

KARAULOV, Ju. N. 2006. *Russkij jazyk i jazykovaja ličnost*. 5-oje izdanije. Moskva: KomKniga.

KARAULOV, Ju. N.; KRASILNIKOVA, E. V. 1989. *Russkaja jazykovaja ličnost i zadači jejo izučeniya*. In: *Jazyk i ličnost*. Moskva: Nauka, s. 3 – 11.

KÁŠOVÁ, M. 2011. *Môj volič – môj pán! Lingvokulturologické reflexie o politickej reklame*. Prešov: Prešovská univerzita.

KLUKANOV, I. E. 1990. *Jazykovaja ličnost i integralnyje smyslovye obrazovaniya*. In: *Jazyk, diskurs, ličnost*. Mežvuzovskij sbornik naučnych trudov. Tver: TGU, s. 69 – 73.

KOČETKOVA, T. V. 1996. *Problema izučeniya jazykovej ličnosti nositeľa elitarnoj rečevoj kultury (obzor)*. In: *Voprosy stilistiki*. Saratov, vyp. 26, s. 14 – 24.

LACLAU, E., MOUFFE CH. 1985. *Hegemony and Socialist Strategy. Towards a Radical Democratic Politics*. London: Verso. Цитировано по: PHILLIPS, L., JORGENSEN, M. V., 2004. Дискурс-анализ. Теория и метод. Харьков: Гуманитарный центр, с. 48 – 55.

LAKOFF, DŽ., DŽONSON, M. 2008. *Metafory, kotorymi my živjom*. Moskva: LKI.

LAKOFF, G. 1990. *The Invariance Hypothesis: Is Abstract Reason Based on Image — Schemas?* In: *Cognitive Linguistics*, Vol. 1, p. 54 – 71.

LAKOFF, G. 1990. *The Invariance Hypothesis: Is Abstract Reason Based on Image — Schemas?* In: *Cognitive Linguistics*. Cambridge 1990, Vol. 1, P. 54 – 71.

LAKOFF, G., JOHNSON, M. 1980. *Metaphors We Live By*. University of Chicago Press: Chicago.

LAKOFF, G.; JOHNSON, M. 1980. *Metaphors We Live By*. University of Chicago Press: Chicago.

MEL'NIK, N. V. 2011. *Derivacionnoje funkcionirovanije russkogo teksta: lingvocentričeskij i personocentričeskij aspekty*: diss. d-ra filol. nauk. Kemerovo: Kemerovskij gosudarstvennyj universitet.

MERTO VÁ, N. 2010. *Metafora ako podmienka jazykového zobrazovania a chápania sveta: (náčrt kognitívnej analýzy politickej metafory ako kontinuálnej súčasti politického diskurzu) / Nikoleta Demjanová*. In: *Jazyk a kultúra [elektronický zdroj]: internetový časopis Lingvokulturologického a prekladateľsko-tlmočnického centra excelentnosti pri Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove*. ISSN 1338-1148. Roč. 1, č. 1 (2010), [6] s.

MERTO VÁ, N. 2015. *Ruský jazyk a jeho podoby v XX. storočí*. In: *Ruská spoločnosť a ruský jazyk v minulom storočí*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, s. 82 – 163.

MERTO VÁ, N. 2016. *Metafora ekzistencialného krízisa v kontexte migrácii (analiz mediadiskursa i politického diskursa)*. In: *Aktualnyje problemy obučeniya russkomu jazyku XII = Current issues of the Russian language teaching XII*. Brno: Masarykova univerzita, s. 210 – 219.

MERTO VÁ, N. 2017a. *Komunikačná intencionalita metafory v politickom diskurze: V.I. Lenin a tradičné ruské koncepty v revolučnom roku 1917*. In: *Hľadanie ekvivalentnosti IX. (ISFE 2017/9) = In searching for equivalences IX. (ISFE 2017/9): "1917" - rok - ľudia - revolúcie - dôsledky = "1917" - year - peoples - revolutions - consequences*: konferenčný zborník = conference proceedings: 9. biennálna medzinárodná konferencia = 9th biannual international conference. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, s. 223 – 234.

MERTO VÁ, N. 2017b. *Historické koncepty ako fundament politickej metafory v ruskom a slovenskom diskurze*. In: *Jazyk a politika: na pomedzí lingvistiky a politológie II*. Bratislava: Ekonóm, s. 203 – 211.

- MERTO VÁ, N. 2017c. *Historizmy ako predmet lingvokultúrnych skúmaní: vysokoškolská učebnica* / Ľubomír Guzi, Jozef Sipko, Nikoleta Mertová ... [et al.]; Recenzenti Andrey Kraev, Pavol Adamka. 1. vyd. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove, 2017. 228 s. (Opera Linguistica; 13/2017). ISBN 978-80-555-1875-6.
- MERTO VÁ, N. 2017d. *Intencionalita metafory v ruskom sociálnom a politickom diskurze* / Nikoleta Mertová; Recenzenti Vladimír Patráš, Ján Gavura. In: *Médiá a text 6 [elektronický zdroj]: zborník príspevkov: I. časť*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, 2017. ISBN 978-80-555-1828-2. online, S. 62 – 70.
- MERTO VÁ, N. 2018. *K problematike dynamiky metaforických systémov v politickom diskurze* [print] / Nikoleta Mertová. In: *Jazyk a politika* [print]: na pomedzí lingvistiky a politológie: between linguistics and political science / Radoslav Štefančík, Ján Liďák, Irena Zavrl. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2018. ISBN 978-80-225-4528-0. S. 40 – 50.
- MERTO VÁ, N. 2019. *Teoretické a metodologické východiská lingvopersonológie v ruskom vedeckom diskurze* [print] / Nikoleta Mertová. In: *Jazyk a politika: na pomedzí lingvistiky a politológie* [print]: 4: zborník príspevkov zo 4. ročníka medzinárodnej vedeckej konferencie / Radoslav Štefančík, Katarína Seresová, Danuša Lišková. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2019. ISBN 978-80-225-4641-6. S. 139 – 149.
- MERTO VÁ, N. 2020. *Dinamika metaforických modelej vosprijatija rossijskich cennostej (v ruskom i slovenskom politickom diskurze i mediadiskurze)* [print] / Nikoleta Mertová. In: *V poiskach rossijskich cennostej II* [print] / Ľubomír Guzi, Nikoleta Mertová, Andrey Krajev, Jevgenija Lukina. Prešov: Filozofická fakulta, 2020. ISBN 978-80-555-2649-2. S. 197-291.
- MERTO VÁ, N. 2021. *Jazyková osobnosť – pro et contra – pút k človeku v texte: (teoretické východiská)* [elektronický dokument] / Nikoleta Mertová. In: *Jazyková osobnosť* [elektronický dokument]: zborník príspevkov z vedeckého grantového seminára rusistov konaného dňa 2. novembra 2021 / Ľubomír Guzi, Natália Sadivová, Irina Dulebová, Andrey Kraev. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, 2021. ISBN 978-80-555-2871-7. S. 92 – 114.
- NEROZNAK, V. P. 1996. *Lingvističeskaja personologija: k opredeleniju statusa discipliny*. In: *Jazyk. Poetika. Perevod: Sbornik naučnych trudov*. Moskva: MGLU, s. 112 – 116.
- PANOV, M. V. 1990. *Istorija russkogo literaturnogo proiznošenija VIII–XIX vv*. Moskva: Nauka.
- SEDOV, K. F. 1999. *Portrety jazykovych ličnostej v aspekte ich stanovlenija (principy klassifikacij i uslovija ich formirovanija)*. In: *Voprosy stilistiki*. Saratov: Izdatel'stvo Saratovskogo universiteta, s. 3 – 29.
- SEDOV, K. F. 2006. *Tipologija i portretirovanije našich sovremennikov*. In: *Lingvopersonologija: tipy jazykovych ličnostej i ličnostno-orientirovannoje obučenije*. Barnaul; Kemerovo: Barnaul'skij gosudarstvennyj pedagogičeskij universitet, s. 149 – 204.
- SIPKO, J.; GUZI, Ľ.; MERTO VÁ, N.; BLAHO, M. 2017. *Historizmy ako predmet lingvokultúrnych skúmaní: vysokoškolská učebnica*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove.
- SOLOPOVA, O. A. 2011. *Scenarnyj metod issledovanija kognitivno-diskursivnych modelej buduščego v političeskom tekste*. In: *Vestnik LGU imeni A. S. Puškina, ser. Filologija*, № 4., T. 7, p. 167 – 177.
- SOLOPOVA, O. A. 2013. *Kognitivno-diskursivnaja retrospekcija: issledovanie modelej buduščego v političeskom diskurze*. Čelabinsk: JUURGU.
- SOLOPOVA, O. A. 2014. *Rossija v Jevrope: buduščeje v metaforičeskom zerklae prošlogo*. In: *Voprosy kognitivnoj lingvistiki*, № 3, p. 126 – 137.
- SUCHOTERINA, T. P.; KUZNECOVA, A. S. 2017. *Linvopersonema avtora tekstov ekstremistskogo soderžanija*. In: *Odin pojas – Odin puť*. Jekaterinburg: FGBOU VO; UGPU, s. 175 – 177. <<http://politlinguist.ru/materials/conf/2017.pdf>> [17.2.2019]

ŠTEFANČÍK, R.; DULEBOVÁ, I. 2017. *Jazyk a politika. Jazyk politiky v konfliktnéj štruktúre spoločnosti*. Bratislava: EKONÓM.

VORONOVA, N. G. 2012. *Opredelenije objekta i predmeta lingvopersonologiji*. In: *Naučnyje vedomosti, seria Gumanitarnyje nauki, № 24 (143), vyp. 16, s. 11 – 18*.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský, ruský, anglický

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: *Doc. Mgr. Nikoleta Mertová, PhD.*

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: *prof. Dr. habil. Magdaléna Bilá, PhD.*

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: *Prešovská univerzita v Prešove*

Fakulta: *Filozofická fakulta*

Kód predmetu: *1IPT/PPDS/22*

Názov predmetu: *Písomná práca k dizertačnej skúške*

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *štátna skúška*

Počet kreditov: 20

Odporúčaný semester štúdia: 4. – 5. (4. – 6.) *alebo podľa IŠP*

Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.

Podmieňujúce predmety: *uvedené v IŠP*

Podmienky na absolvovanie predmetu:

Predmet je súčasťou dizertačnej skúšky. Tá pozostáva z časti, ktorú tvorí rozprava o písomnej práci k dizertačnej skúške, a z časti, v ktorej má doktorand preukázať teoretické vedomosti z predmetov dizertačnej skúšky.

Doktorand v písomnej práci prezentuje teoretické východiská a výskumnú sondu do zvolenej problematiky v rozsahu 30 normostrán. Prácu posudzuje jeden oponent, ktorým môže byť len odborník s vedecko-pedagogickým alebo umelecko-pedagogickým titulom docent alebo profesor, alebo odborník s akademickým titulom PhD., resp. jeho starším ekvivalentom, alebo odborník s vedeckou hodnosťou DrSc., ktorý nepôsobí na pracovisku doktoranda a nemá s ním spoločné publikácie.

Doktorand prácu obhajuje pred komisiou pre dizertačné skúšky. Vo svojej obhajobe predstaví projekt a reaguje na podnety oponenta a členov komisie.

Všetky predmety štátnej skúšky sa hodnotia samostatne podľa stupnice uvedenej v Študijnom poriadku PU. Na získanie výslednej známky A (výborne) musí získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 % z hodnotovej škály vymedzenej akademickým pracoviskom a komisiou pre

obhajoby a štátne skúšky. Doktorand/ka, ktorý/á získa menej ako 50 %, bude hodnotený/á stupňom FX.

Výsledné hodnotenie odráža sumarizované hodnotenie predsedu a členov komisie menovaných pre dizertačné skúšky doktorandského študijného programu.

Výsledky vzdelávania:

Doktorand/ka preukáže schopnosť prepojiť vedomosti, zručnosti a kompetentnosti z prekladateľstva tlmočníctva, metodológie výskumu v danej oblasti poznania a širšieho lingvistického, kulturologického, lingvokognitívneho a filozofického pozadia a zároveň schopnosť integrovať dané vedomosti, zručností a kompetentnosti vo vlastnom samostatnom výskume.

Stručná osnova predmetu: zvolí sa podľa konkrétnej skúmanej problematiky

Odporúčaná literatúra: zvolí sa podľa konkrétnej skúmanej problematiky

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 8

A	B	C	D	E	FX
75 %	25 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD., členovia komisie menovanej VR FF PU

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: Filozofická fakulta

Kód predmetu: 1IPT/PDS1/22

Názov predmetu:

Aktuálne teoreticko-metodologické aspekty prekladateľstva a tlmočníctva

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: štátna skúška

Počet kreditov: 5

Odporúčaný semester štúdia: 4. – 5. (4. – 6.) alebo podľa IŠP

Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.

Podmieňujúce predmety: uvedené v IŠP

Podmienky na absolvovanie predmetu:

Doktorand/ka musí absolvovať všetky povinné predmety a povinne voliteľné v rozsahu, ktorý je nevyhnutnou podmienkou práva zúčastniť sa štátnej skúšky podľa aktuálneho predpisu Študijného poriadku PU (upravuje článok 33).

Na získanie výslednej známky A (výborne) musí získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 % z hodnotovej škály vymedzenej akademickým pracoviskom a komisiou pre obhajoby a štátne skúšky. Doktorand/ka, ktorý/á získa menej ako 50 %, bude hodnotený/á stupňom FX.

Výsledné hodnotenie odráža sumarizované hodnotenie predsedu a členov komisie menovaných pre dizertačné skúšky doktorandského študijného programu.

Výsledky vzdelávania:**Získané vedomosti:**

Doktorand/ka

- *má systematický, ucelený a komplexný súbor vedomostí v špecializovanej oblasti prekladateľstva a tlmočníctva, vrátane poznania a porozumenia vzťahov k iným častiam odboru a k súvisiacim odborom (napr. lingvistiky, kulturológii, filozofii, komparatívnym literárnym štúdiám, IT technológiám, histórii, filológii, semiotike, terminológii, a pod.),*
- *pozná a kriticky reflektuje aktuálne paradigmy a prístupy k prekladu a tlmočeniu,*
- *má hlboké vedomosti o teóriách, sofistikovaných metódach a postupoch vedy a výskumu na úrovni zodpovedajúcej medzinárodným kritériám,*
- *má vedomosti o najaktuálnejších kvalitatívnych, kvantitatívnych a kombinovaných metódach výskumu v translatológii a tlmočení.*

Získané zručnosti:

Doktorand/ka

- *vie aktívnym spôsobom získavať nové znalosti a informácie, kriticky ich reflektovať, analyzovať a prehodnocovať a využívať ich v teórii i praktických aplikáciách pre rozvoj prekladateľstva a tlmočníctva,*
- *dokáže aplikovať a tvorivo zdokonaľovať a rozvíjať teórie a výskumné, vývojové a inovačné postupy v prekladateľstve a tlmočníctve a vytvárať nové,*
- *dokáže identifikovať svetový vedecký a inovačný vývoj v prekladateľstve a tlmočníctve a v príbuzných odboroch a využívať ho v smerovaní a rozvoji odboru, s integráciou vedomostí z rôznych oblastí.*

Získané kompetentnosti:

Doktorand/ka

- *dokáže plánovať a iniciovať riešenie komplexných problémov/projektov, vrátane formulovania ich cieľov, prostriedkov a metód v prekladateľskom a tlmočníckom výskume,*
- *vie posudzovať a modifikovať vlastnú odbornú činnosť v širšom kontexte, vo vzťahu k dlhodobému vplyvu na oblasť prekladateľstva a tlmočníctva, a to aj z hľadiska sociálnych, etických, a ďalších kritérií,*
- *je pripravený/á formulovať informácie o výstupoch a záveroch vedeckej, výskumnej a vývojovej práce na medzinárodnej úrovni a riadiť rozsiahle výskumné úlohy a tímy.*

Stručná osnova predmetu:

Aktuálne teoreticko-metodologické aspekty prekladateľstva a tlmočníctva: interdisciplinarita odboru a jeho vzťah k príbuzným a súvisiacim odborom, aktuálne paradigmy a prístupy k prekladu a tlmočeniu, svetový vedecký a inovačný vývoj v prekladateľstve a tlmočníctve a v príbuzných odboroch.

Odporúčaná literatúra:

BILÁ, M., VAŇKOVÁ, I. 2019. *Tourist notices in the spotlight of linguistic landscape and translation studies*. In: *Russian Journal of Linguistics* [print, elektronický dokument]. ISSN 2312-9182. ISSN 2312-9212. Roč. 23, č. 3, s. 681 – 697.

DJOVČOŠ, M. 2012. *Kto, čo, ako a za akých podmienok prekladá: prekladateľ v kontexte doby*. Banská Bystrica : Fakulta humanitných vied.

HOSTOVÁ, I. 2013. *Haugovej Plathová, Plathovej Haugová. O prekladoch poézie Sylvie Plathovej / Haugová's Plath, Plath's Haugová. On Slovak Translations of Sylvia Plath's Poetry*.

KOŽELOVÁ, A. 2017. *Preklad kultúrnych referencií z antiky a kultúrna kompetencia prekladateľa*. PU FF.

MEISTER, L. 2018. *On methodology: How mixed methods research can contribute to translation studies*. In: *Volume 11, Issue 1*.
<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14781700.2017.1374206>

SALDANHA, G., O'BRIEN, Sh. 2013. *Research Methodologies in Translation Studies*

GLYNN, D. 2021. *Qualitative Research Methods in translation Theory*.
<https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/21582440211040795>

SCHÄFFNER, Ch. 2004. *Translation Research and Interpreting Research: Traditions, Gaps and Synergies*. *Multilingual Matters*.

TYMOCZKO, M. 2007. *Enlarging Translation, Empowering Translators*. St. Jerome Pub.

WILLIAMS, J. CHESTERMAN, A. 2002. *The Map: A Beginner's Guide to Doing Research in Translation Studies*. St. Jerome Publishing.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD., členovia komisie menovanej VR FF PU

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

Povinne voliteľné predmety

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 1IPT/VEPIS/22	Názov predmetu: Vedecké písanie v angličtine
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností:	
Druh výučby: prednáška a seminár	
Metóda: metóda kombinovaná – prezenčná s podporou e-learningu (MS-Teams)	

Rozsah výučby v hodinách za semester: bloková výučba, 4 prednášky, 8 seminárov, spolu 12 kontaktných hodín (3 hodiny = 1 blok, spolu 4 bloky)
Počet kreditov: 5
Odporúčaný semester štúdia: 2. – 4. (2. – 6.) alebo podľa IŠP
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.
Podmieňujúce predmety: -
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je hodnotený skúškou, ktorá prebieha v skúškovom období. V priebehu semestra študent vypracováva čiastkové zadania podľa harmonogramu. Aktívna účasť na hodinách je hodnotená 10 bodmi. Úspešné zvládnutie zadania je hodnotené 10 bodmi; spolu 4 zadaní – stanovenie výskumného problému, stanovenie cieľa, osnova štúdie, interná štruktúra vzorového odseku (t. j. 40 bodov). V rámci skúšky vypracuje záverečné zadanie, ktoré bude hodnotené 50 bodmi. Celkové hodnotenie známku sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice v súlade so študijným poriadkom PU: A – 100-90 %/bodov, B- 89-89 %/bodov, C- 79-70%/bodov, D – 69-60 %/bodov, E – 59-50%/bodov, FX – 49%/bodov a menej.</i>
Výsledky vzdelávania: Získané vedomosti: <i>Študent:</i> – vie popísať základné princípy vedeckého písania, – pozná základnú štruktúru textu napísaného v súlade s anglo-americkým štýlom písania, – vie, čo znamená AIMRaD a jeho variácie, – ovláda štylistické princípy kreovania štúdie v súlade s anglo-americkým štýlom písania, – ovláda funkcie jednotlivých častí štúdie, – ovláda princípy identifikovania výskumného problému a vie verbalizovať výskumný problém. Získané zručnosti: <i>Študent:</i> – zvládne časový manažment zadanej úlohy, – vie aplikovať osvojené postupy pri písaní vlastného textu, – vie aplikovať osvojené princípy štruktúrovania pre vlastný text, – dokáže k vlastnému textu pristúpiť kriticky a prijať návrhy iných. Získané kompetentnosti: <i>Študent:</i> – dokáže napísať štruktúrovaný abstrakt, – dokáže napísať štúdiu podľa princípov anglo-amerického štýlu písania, – dokáže revidovať vlastný text podľa pripomienok iných.
Stručná osnova predmetu: 1. – 3. hod: Klasifikácia štýlov písania, špecifiká anglo-amerického štýlu písania. Identifikácia výskumného problému, stanovenie výskumného problému, plánovanie výskumu. Identifikácia a stanovenie vlastného výskumného problému. 4. – 6. hod: Makroštruktúra. Plánovanie písania, funkcie jednotlivých častí štúdie. Plánovanie štruktúry vlastnej štúdie. Teoretické východiská 7. – 9. hod: Mezzoštruktúra. Radenie odsekov. Štruktúra odseku. Abstrakt. 10. – 12. hod: Mikroštruktúra. Štylistika slovenská vs anglická.
Odporúčaná literatúra:

- Bacon, N. 2013. *Style in Academic Writing*. In: M. Duncan, S. M. Vanguri, eds. *The Centrality of Style* [online]. Dostupné z: <https://wac.colostate.edu/docs/books/centrality/chapter10.pdf>
- Bilá, M., Kačmárová, A., Vaňková, I. 2022. *Lingua-culture-specific rhetoric in research papers. Treating 'padding' in translation for ELF purposes*. Springer. Pripravované do tlače.
- Bilá, M., Kačmárová, A., Vaňková, I. 2020. *The contours of English as a Lingua Franca in scholarly publishing*. In: *Lingua et vita*. 17/2020, s. 21 – 27. Dostupné na: https://linguaetvita.sk/www_write/files/issues/2019/2020/17/d_02_21az27_jkk_bila_kacmarova_vankova_172020.pdf.
- Čermák, F. 1999. *Research methods in linguistics*. Univerzita Karlova v Praze: Vydavatelstvo Karolinum.
- Chesla, E. L. 2000. *Write Better Essays in Just 20 Minutes a Day*. 1. vydanie. Learningexpress Llc Charles, M., Pecorari, D. 2016. *Introducing English for Academic Purposes*. Londýn a New York: Routledge.
- Danišková, Z. 2014. *Učiť písať študenta vysokej školy? Potenciál kurzu akademického písania*. In: *Orbis Scholae*. 8 (1) s. 129 – 143 Teoretické a metodologické studie.
- De Chazal, E., McCarter, S. 2012. *Oxford EAP: A Course in English for Academic Purposes – Upper-Intermediate*. Oxford: Oxford University Press.
- Deshpande, H.V. 2018. *Research in Literature and Language: Philosophy, Areas and Methodology*. Chennai: Notion Press.
- Dobbersteinová, J. a kol. 2019. *Sprievodca svetom vedeckého publikovania*. Bratislava: Centrum vedecko-technických informácií SR.
- Kačmárová, A. 2019. *Pár kapitol o písaní a hodnotení Záverečnej práce (na IAA FF PU v Prešove)*. Prešov: PU v Prešove, 2019. Dostupné na: <http://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Kacmarova7>
- Kačmárová, A., Bilá, M. (eds.). 2021. *Anglo-americký štýl písania v akademickíj praxi*. Dostupné na: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Kacmarova8>
- Kačmárová, A., Bilá, M. (eds.). 2021. *Vedecké písanie (nielen) pre doktorandov*. Dostupné na: <https://www.pulib.sk/web/kniznica/elpub/dokument/Kacmarova9>
- McCarthy, M., O'Dell, F. 2016. *Academic Vocabulary in Use*. 2nd edition. Cambridge: Cambridge University Press.
- Mikušiak, M. 2014. *Esej*. In: *Jazykovedný časopis*, 2014, roč. 65, č. 1: s. 37 – 50.
- Siepmann, D. 2006. *Academic Writing and Culture: An Overview of Differences between English, French and German*. In: *Journal des traducteurs*, 51: 131 – 150
- Stapleton, P. 2019. *Standards of English in academic writing: A response to McKinley and Rose*. In: *Journal of Second Language Writing*, 44: 110 – 113
- Wray, A., Bloomer, A. 2006. *Projects in Linguistics. A practical guide to researching language*. London: Hodder Education.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: anglický, slovenský

Poznámky:

Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:

1. Aktívna účasť študenta na realizácii predmetu: 1 prednáška a 2 semináre = 1 blok, 4 bloky počas semestra; spolu 12 hodín kontaktnej výučby v semestri.
 2. Príprava študenta na seminár (samostatná práca): 4 x 14 h = 56 h; z toho: Samostatné individuálne štúdium študijných materiálov 4 x 4h = 16 h. Vypracovanie zadání 4x 10h = 40 h.
 3. Vypracovanie záverečného zadania (štúdie) 80 hodín.
- Spolu časová náročnosť: 148 h (1 kredit = 28 – 30 hodín práce).

Hodnotenie predmetov					
Celkový počet hodnotených študentov: 8					
A	B	C	D	E	FX
50 %	13 %	13 %	0 %	0 %	25 %
Vyučujúci: <i>prof. PaedDr. Alena Kačmárová, PhD.</i>					
Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022					
Schválil: <i>prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.</i>					

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: <i>Prešovská univerzita v Prešove</i>	
Fakulta: <i>Filozofická fakulta</i>	
Kód predmetu: <i>1IPT/SUPAT/22</i>	Názov predmetu: <i>Súdny preklad a tlmočenie</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh výučby: <i>prednáška, seminár</i> Metóda: <i>kombinovaná</i> Rozsah výučby za semester v hodinách: <i>5 prednášok / 5 seminárov</i>	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: <i>2. – 4. (2. – 6.) semester alebo podľa IŠP</i>	
Stupeň vysokoškolského štúdia: <i>3. stupeň</i>	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je ukončený priebežným hodnotením.</i> <i>V priebehu semestra študent vypracuje 1 seminárnu prácu v rozsahu 10 strán na dohodnutú tému, ktorú mu aktuálne k výskumu zadá vyučujúci predmetu. Priebežné hodnotenie zahŕňa domáce štúdium predložených východiskových a cieľových textov, následnú aktívnu účasť spojenú s diskusiou o prekladateľských riešeniach v štýlovo a žánrovo špecifických textoch.</i> <i>Na udelenie hodnotenia A (výborne) musí absolvent daného predmetu doktorandského štúdia získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B – 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D – 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent doktorandského štúdia, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.</i> <i>Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer znáмок udelených za seminárnu prácu a hodnotenie priebežne zadávaných úloh.</i> Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu: – 5 kreditov = 150 hod. (1 kredit = 30 hodín) – výučba predmetu: 10 hodín = 0,3 kreditu – samostatná práca – príprava na seminár, vypracovanie seminárnej práce: 69, 7 hod. – samostatné štúdium odbornej literatúry a príprava na záverečné hodnotenie: 80 hod.	

Výsledky vzdelávania:**Získané vedomosti:**

Absolvent predmetu ovláda základné normatívne a legislatívne dokumenty, o ktoré sa môže oprieť pri preklade úradných (matričných, školských a pod.), inštitucionálne či inak právne ukotvených textov;

- má prehľad o všeobecnej i odbornej filologickej a translatologickej literatúre z oblasti prekladu terminologicky nasýtených komunikátov;*
- pozná normy medzijazykovej translácie a vžitú tradíciu kultúry v intenciách reflexie študovaného cudzieho jazyka.*

Získané zručnosti:

Absolvent predmetu dokáže pripraviť analýzu prekladu odborného textu zameraného na sprostredkovanie informácie právneho charakteru;

- predstaví algoritmus prekladu konkrétne odborne zameraného komunikátu a obháji svoje stanovisko;*
- pri preklade využíva dostupné technické, odborné a filologické prostredie;*
- pozná dostupné CAT prekladateľské nástroje použiteľné pri preklade právnej lexiky a korpusové texty z databázy korpusu SJ SAV;*
- dokáže pracovať s paralelnými textami pri príprave pracovného glosára.*

Získané kompetentnosti:

Absolvent predmetu preloží odborný text z oblasti úradnej komunikácie v domácom i cudzojazyčnom prostredí;

- odborne obháji použité translatologické postupy a techniky tlmočenia;*
- identifikuje odlišnosti práce pri konzekutívnom a simultánnom tlmočení z pohľadu špecifik situačného kontextu vo vzťahu k poskytovanej službe;*
- dodržiava etické normy a stereotypy práce v úradnom prostredí, prostredí súdov, prokuratúry, MV SR a nadväzne na cudzí jazyk i pravidlá a hranice pohybu tlmočníka v paralelnej sfére predstaviteľov inej kultúry.*

Stručná osnova predmetu:

- Zásady súdneho prekladu (preklad úradných listín a právnych dokumentov), tlmočenie pre štátne orgány, osobitne pre orgány činné v trestnom konaní.*

- Oboznámenie sa so zákonom o súdnych znalcoch, prekladateľoch a tlmočníkoch.*

Vymedzenie okruhu slovenských štátnych orgánov a porovnanie právomocí a formálnych štruktúr so štátnymi orgánmi vo vybraných krajinách Európy (podľa jazykovej orientácie doktoranda).

- Tlmočenie pred policajtom, vyšetrovateľom, prokurátorom, sudcom.*
- Tradície a normy komunikácie pred zložkami úradnej moci a možnosti ich translácie v medzikultúrnom priestore.*
- Etické aspekty práce prekladateľa a tlmočníka v kontexte medzinárodnej komunikácie.*

Odporúčaná literatúra:

BÁZLIK, M., AMBRUS, P. 2008. A Grammar of Legal English. Bratislava: Iura Edition Wolters Kluwer, 2008.

BIEL, L. Legal Terminology in Translation Practice: Dictionaries, Googling, or Discussion Forums? in: SKASE Journal of Translation and Interpretation. Vol.3, No 1. Dostupné na: http://www.skase.sk/Volumes/JTI03/pdf_doc/3.pdf

BUDNIK(ová), L. 2007. Súčasná slovenská právnická terminológia. Užhorod: V. O. Harkuši.

JANIGOVÁ, S., VARGOVÁ, B. 2001. *Introduction to Legal English: for Students of Law Faculty* UPJŠ Košice. Košice: Právnická fakulta.

MASÁR, I. 1991. *Príručka slovenskej terminológie*. Bratislava: Veda.

NEKRASOVA, T. 2011. *Traps and Mishaps in Legal Translation*. In *Materials of the Tenth IF on Ethics and Good Practices*. Paris.

NEWMARK, P. 1981. *Approaches to Translation*. Oxford and NY.

NEWMARK, P. 1993. *Paragraphs on Translation*. Clevedon: Multilingual Matters.

OPALKOVÁ, J. 2013. *Komunitné tlmočenie v novodobej spoločenskej situácii na Slovensku*. [Trilógia]. Prešov: FF PU.

OPALKOVÁ, J. 2016. *Odborný preklad. Komunikácia v podnikateľskom prostredí*. Prešov: FF PU.

OPALKOVÁ, J. 2012. *Mediácia interkultúrnej komunikácie. Súdny prekladateľ*. Prešov: FF PU.

SABOLOVÁ, A. 2010. *Analýza práva EÚ vo francúzsko-slovenskej perspektíve na základe slovenských prekladov európskych aktov*. Prešov: FF. [Dizertačná práca].

SVOBODA, J. a kol. 2000. *Slovník slovenského práva*. Bratislava.

ŠARČEVIČ, S. 200. *New Approach to Legal Translation*. The Hague: Kluwer Law International, 2000.

ŠKRLANTOVÁ, M. 2005. *Preklad právnych textov na národnej a nadnárodnej úrovni*. Bratislava: AnaPress.

TOMÁŠEK, M. 1998. *Překlad v právní praxi*. Praha: Linde.

TOMÁŠIKOVÁ, S. 2013. *Preklad právnych textov*. Prešov: FF PU.

Poradca podnikateľa – aktuálne znenie textu.

Pravidlá slovenského pravopisu. 2000. Bratislava. SAV.

Prekladové slovníky z oblasti práva; on-line slovníky a vyhľadávače.

Trestný zákon SR a Trestný poriadok SR – aktuálne znenie textov.

Zákon o súdnych znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch v znení aktuálnych predpisov.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:
slovenský jazyk

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: doc. PhDr. Jarmila Opalková, CSc.; prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 1IPT/KVJ/22	Názov predmetu: Kontrastívny výskum jazykov
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností:	
Druh výučby: prednáška, seminár	
Metóda: kombinovaná, prezenčná	

Rozsah výučby v hodinách za semester: 5 hodín prednášok / 5 hodín seminárov
Počet kreditov: 5
Odporúčaný semester štúdia: 2. – 4., (2. – 6.) alebo podľa IŠP
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.
Podmieňujúce predmety: uvedené v IŠP
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je ukončený skúškou. Na úspešné absolvovanie predmetu je potrebné absolvovať 3 súčasti:</i> <i>1. písomná práca – 10 b, doktorand/ka ju odovzdá v 10. týždni semestra. Práca bude obsahovať analýzu 3 abstraktov (z indexovaných časopisov), štúdií, ktoré sa venujú kontrastívnej analýze v rámci translatológie</i> <i>2. písomná práca – 10 b; rozpracovanie čiastkového problému z perspektívy kontrastívnej analýzy, ktorý doktorand/ka môže uplatniť vo výskume v rámci svojej dizertačnej práce,</i> <i>3. skúška – 80 b.</i> <i>Na úspešné absolvovanie predmetu je nevyhnutné z každej časti dosiahnuť výsledok min. 50%. V súlade so Študijným poriadkom FF PU pre získanie hodnotenia A je potrebné dosiahnuť bodové hodnotenie v rozmedzí 100 – 90b, pre hodnotenie sumu bodov 89 – 80b, pre hodnotenie C 79 – 70b, pre hodnotenie D 69 – 60b, pre hodnotenie E 59 – 50b. Bodové rozmedzie 50 – 0b bude ohodnotené hodnotením FX.</i>
Výsledky vzdelávania: <i>Absolvent predmetu získa nasledujúce vedomosti, zručnosti a kompetenstnosti.</i> Vedomosti: <i>- pozná typologické a genealogické odlišnosti jazykov a vie ich zdôvodniť</i> <i>- pozná koncept komparatívneho a kontrastívneho výskumu a ich metódy</i> Zručnosti: <i>- vie zdôvodniť a posúdiť vhodnosť komparatívnej/kontrastívnej analýzy</i> <i>- pozná jednotlivé kroky kontrastívnej analýzy</i> Kompetenstnosti: <i>- dokáže identifikovať výskumný problém, pri skúmaní ktorého je vhodné aplikovať komparatívnu/kontrastívnu analýzu</i>
Stručná osnova predmetu: <i>– Predmet a metódy kontrastívneho výskumu.</i> <i>– Prečo sa jazyky líšia.</i> <i>– Príklad využitia kontrastívnej analýzy v translatológii 1 (preklad lingvokulturém).</i> <i>– Príklad využitia kontrastívnej analýzy v translatológii 2 (preklad terminológie).</i> <i>– Príklad využitia kontrastívnej analýzy v translatológii 3 (preklad persuasívnych techník).</i>
Odporúčaná literatúra: <i>BETTI, M. J. 2021. Contrastive Linguistics and Other Related Fields. In: https://www.researchgate.net/publication/353052851_Contrastive_Linguistics_and_Other_Related_Fields</i> <i>BILÁ, M., KAČMAROVÁ, A. 2016. Multi-word lexical units in English and Slovak linguistics terminology. In: Russian journal of linguistics [elektronický zdroj]. - ISSN 2312-9212. - Vol. 20, no. 3, online, s. 164 – 175.</i> <i>DOLNÍK, J. 2010. Všeobecná jazykoveda (Opis a vysvetľovanie jazyka). Veda.</i>

GAST, V. 2012. *Contrastive Linguistics: Theories and Methods*. In: https://www.researchgate.net/publication/265070904_Contrastive_Linguistics_Theories_and_Methods

BILÁ, M., KAČMAROVÁ, A., VAŇKOVÁ, I. 2018. *The conceptualizing of conceptualization (of linguistics metalanguage) [elektronický dokument]/1. vyd. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove.*

KMEŤOVÁ, B., ŽÁKOVÁ, A. 2014. *INTERCORP: možnosti porovnávania a štúdia viacerých jazykov*. In: Tyulenev, S., Zheng, B. (Eds.) *Durham University: Toward Comparative Translation and Interpreting Studies*. John Benjamins Publishing Company: 2017.

VOLKER, G. 2012. *Contrastive Linguistics: Theories and Methods*. In: *Routledge Encyclopedia of Language Teaching and Language Learning*.

FISIAK, J. *Theoretical Issues in Contrastive Linguistics*. John benjamins Publishing Company.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský

Poznámky: ---

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 1

A	B	C	D	E	FX
100 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: Filozofická fakulta

Kód predmetu:

1IPT/LKOV /22

Názov predmetu:

Literárnokomparatívny výskum

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností:

Druh výučby: prednáška, seminár

Metóda: kombinovaná

Rozsah výučby za semester v hodinách: 5 prednášok, 5 seminárov

Počet kreditov: 5

Odporúčaný semester štúdia:

2. – 4. (2. – 6.) semester alebo podľa IŠP

Stupeň vysokoškolského štúdia:

3. stupeň

Podmieňujúce predmety:

Podmienky na absolvovanie predmetu:

Predmet je hodnotený priebežne. Jeho úspešné absolvovanie predpokladá dosiahnutie aspoň 50 % bodov z týchto aktivít:

1. V priebehu semestra si študent 3. stupňa štúdia rozširuje poznanie o vybraných otázkach a problémoch, ktoré sú súčasťou osnovy predmetu.
2. Študent sa aktívne zúčastňuje na seminárnych hodinách, prezentuje získané, syntetizované a generalizované poznanie, zapája sa do diskusie o vybraných problémoch, sprostredkuje vlastný pohľad na vybrané problémy a svoje hľadisko argumentačne obhája.
3. Študent spracuje a odovzdá záverečnú prácu ako výsledok aktívnej konfrontácie literárnovedného poznania a poznania literárnej komparatistiky o vybranom umeleckom texte v medziliterárnom kontexte a čitateľskej skúsenosti.

Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.

Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia záverečnej práce a ďalších aktivít.

Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:

- 1 kredit = 30 hodín, 5 kreditov = 150 hod.
- účasť na prezenčnej výučbe – 19,5 hod.,
- študent si rozširuje získané poznanie o téme a probléme hodiny pri samostatnom štúdiu odporúčaných študijných materiálov, získané poznanie aktívne prezentuje počas seminárnych hodín – 50,5 hod.,

študent pripravuje záverečnú prácu a pripravuje sa na záverečné hodnotenie – 80 hod.

Výsledky vzdelávania:

Získané vedomosti:

Absolvent predmetu získa ucelený a systematicky formovaný súbor teoretických vedomostí, dokáže definovať pojem literárna komparatistika, jej predmet a ciele, pozná metódy literárnej komparatistiky a aplikuje ich pri práci s literárnym textom, autorskou dielňou, literárnym smerom a pod.

Tvorivo aplikuje poznatky z teórie literatúry a literárnej komparatistiky pri charakterizovaní literárneho diela z (medziliterárneho) kontextu slovenskej a svetovej literatúry.

Vie určiť poetologické osobitosti umeleckého textu v literárnohistorickom a medziliterárnom kontexte;

vie identifikovať a zdôvodniť osobitosti vybraných umeleckých textov, pohybov, smerov a skupín z pohľadu literárnej komparatistiky.

Získané zručnosti:

Absolvent aktívne získava teoretické vedomosti, kriticky ich analyzuje, ale aj tvorivo aplikuje v procese analýzy, interpretácie a komparácie umeleckých textov z kontextu slovenskej a svetovej literatúry.

Dokáže tvorivo riešiť literárnovedné problémy, užšie, problémy literárnej komparatistiky, ako aj tvoriť analyticko-interpretačne a komparatívne zamerané výstupy v nadväznosti na poznanie literárnej komparatistiky u nás a vo svete.

Získané kompetentnosti:

Absolvent predmetu dokáže plánovať a iniciovať riešenie literárnovedných problémov, užšie, problémov literárnej komparatistiky, dokáže ich tvorivo riešiť; dokáže formulovať ciele, prostriedky a metódy literárnokomparatívneho výskumu;

dokáže samostatne analyzovať a interpretovať umelecké texty s ohľadom na širší (medziliterárny) kontext.

Absolvent predmetu je kompetentný určiť poetologické osobitosti umeleckého textu v širšom medziliterárnom kontexte, tvorivo riešiť úlohy a zovšeobecniť získané poznanie o literárnej komparatistike a jej otázkach i problémoch.

Vie posudzovať vlastné literárnovedné kompetencie v širšom kontexte a vo vzťahu k poznaniu získanému v študijnom programe.

Stručná osnova predmetu:

- Literárna komparatistika. Pojem literárna komparatistika, definícia jej predmetu a cieľov.
- Dejiny literárnej komparatistiky.
- Literárna komparatistika v kontexte literárnovedných disciplín.
- Pojem svetová literatúra. Svetová literatúra ako cieľ výskumu literárnej komparatistiky.
- Slovenská literárna komparatistika (Dionýz Ďurišin a ďalší).
- Metódy literárnej komparatistiky (výskum vplyvu a recepcie).
- Literárna komparatistika a periodizácia.
- Literárna komparatistika a genológia (literárne druhy a žánre). Podoby a odlišnosti literárnych diel, skupín, období.
- Literárna komparatistika a tematólogia.
- Literárna komparatistika a preklad.
- Pojem intertextuality v kontexte komparatistického výskumu.

Odporúčaná literatúra:

BAKOŠ, M. 1966. Vývin slovenského verša od školy Štúrovej. Bratislava: SAV.

BLOOM, H. 2000. Kánon západní literatury. Praha: Prostor.

CORBINEAU-HOFFMANNOVÁ, A. 2008. Úvod do komparatistiky. Praha: Akropolis.

ĎURIŠIN, D. 1976. Problémy literárnej komparatistiky. Bratislava: SAV.

ĎURIŠIN, D. 1985. Teória literárnej komparatistiky. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

ĎURIŠIN, D. 1980 – 1995. Osobitné medziliterárne spoločenstvá I. – VI. Bratislava: SAV.

FELIX, J. 1991. Literárne križovatky. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

FERENČÍK, J. 1982. Kontexty prekladu. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

FIŠER, Z. 2005. Překlad jako kreativní proces. Brno: Host.

GROMOVÁ, E. 2003. Teória a didaktika prekladu. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa.

HARPÁŇ, M. 2004. Teória literatury. Bratislava: Tigr.

HRABÁK, J. 1976. Literární komparatistika. Praha: SPN.

MIKO, F. 1969. Estetika výrazu. Bratislava: SPN.

MIKO, F. 1973. Od epiky k lyrike. Bratislava: Tatran.

MÜGLOVÁ, D. 2009. Komunikácia, tlmočenie, preklad. Nitra: Enigma.

PETRÍKOVÁ, M. 2019. Metamorfózy rozprávky o smrti. Red. Martina Kubealaková. 1. vyd. Bratislava: ARThur, s. r. o., v spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

PETRÍKOVÁ, M. 2019. „Nová“ skutočnosť a znamenia proti ideológii v literatúre a vo filme: Tri dcéry. In: World Literature Studies. Časopis pre výskum svetovej literatury. Literatúra a jej filmová podoba v stredoeurópskom kontexte. Ed. Š. Timko. Bratislava: Slovenská akadémia vied. Ústav svetovej literatury. Roč. 11, č. 3, s. 51 – 62.

RICOEUR, P. 1997. Teória interpretácie. Diskurz a prebytok významu. Bratislava: Archa.

STAIGER, E. 2008. Poetika, interpretace, styl. Praha: Triáda.

ŠTRAUS, F. 2007. *Poézia a verš*. Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov.
 VAJDOVÁ, L. a kol. 2014. *Myslenie o preklade na Slovensku*. Bratislava: Kalligram, Ústav svetovej literatúry SAV.
 ZAMBOR, J. 2010. *Tvarovanie básne, tvarovanie zmyslu*. Bratislava: VEDA.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:
 slovenský jazyk

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 3

A	B	C	D	E	FX
67 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: PaedDr. Martina Petříková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: Filozofická fakulta

Kód predmetu: 1IPT/MEJA/22

Názov predmetu:
 Metodológia jazykovedy

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností:

Druh výučby: prednáška, seminár

Metóda: kombinovaná, prezenčná

Rozsah výučby v hodinách za semester: 5 hodín prednášok / 5 hodín seminárov

Počet kreditov: 5

Odporúčaný semester štúdia: 2. – 4. (2. – 6.) alebo podľa IŠP

Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.

Podmieňujúce predmety:

Podmienky na absolvovanie predmetu:

Predmet je ukončený priebežným hodnotením..

Na úspešné absolvovanie predmetu študent

- 1. vypracuje elaborát výskumných metód v slovenskej jazykovede a v jazyku, na ktorý sa doktorand špecializuje;*
- 2. v priebehu semestra študent napíše záverečnú prácu o vybranom probléme z kontextu metodológie literárnej vedy, ktorý súvisí s témou dizertačnej práce, a absolvuje kolokviálnu obhajobu.*

Na udelenie hodnotenia A (výborne) musí absolvent daného predmetu doktorandského štúdia získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent doktorandského štúdia, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.

Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:

- 5 kreditov = 150 hod. (1 kredit = 30 hodín)
- výučba predmetu: 10 hodín
- samostatná práca – príprava na seminár, vypracovanie elaborátu: 30 hod.
- samostatné štúdium odbornej literatúry: 50 hod.
- vypracovanie záverečnej práce: 40
- príprava kolokviálnej obhajoby: 20 hod.

Výsledky vzdelávania:

Získané vedomosti:

Doktorand/ka získa ucelený a systematický prehľad o kvalitatívnych, kvantitatívnych a kombinovaných metódach výskumu v jazykovede, pozná výskumné metódy typické pre konkrétny typ lingvistiky a lingvistického bádania z hľadiska vývinu jazykovedy a jazykovednej disciplíny; získa vedomosti o spôsoboch zberu dát, o spôsobe výberu a metód zberu dát podľa konkrétnej skúmanej lingvistickej problematiky a o interpretácii výsledkov výskumu; vie definovať a vysvetliť základné pojmy lingvistickej metodológie.

Získané zručnosti:

Doktorand/ka dokáže aktívne získavať vedomosti v oblasti jazykovej metodológie, tvorivo a aktívne ich aplikovať v procese jazykovedného výskumu a analyzovať a vyhodnocovať výsledky výskumu v súlade s použitou metódou; disponuje zručnosťou identifikovať výskumný problém, sformulovať výskumné otázky, resp. hypotézy a dokáže sa na základe skúmanej problematiky rozhodnúť pre spôsob zberu dát, pre optimálnu výskumnú metódu.

Získané kompetentnosti:

Absolvent predmetu je kompetentný určiť a posúdiť vhodnosť použitia výskumných metód, uvedomuje si a vyhodnocuje ich uplatnenie v procese vedeckého výskumu; dokáže formulovať ciele, prostriedky a metódy výskumu vrátane metodiky výskumu; vie zdôvodniť použitie konkrétnej výskumnej metódy, konkrétneho spôsobu zberu dát a dokáže správne interpretovať výsledky svojho výskumu. Pri realizácii výskumu postupuje podľa etických princípov.

Stručná osnova predmetu:

- Veda, vedecký výskum, realizácia výskumu, výskum jazyka, výskumná metóda, metodika výskumu.
- Metodologické základy jazykového výskumu.
- Základné metódy jazykového výskumu a metodológia jazykovedy.
- Zber dát, metódy zberu dát podľa objektu lingvistického výskumu, interpretácia výsledkov výskumu.
- Empirické a deduktívne metódy v jazykovede.
- Deskriptívna lingvistika, systémovo-štruktúrna lingvistika a deskripcia v jazykovede, metódy opisného prístupu k jazyku.
- Metódy zberu jazykového materiálu a materiálovej analýzy.
- Štrukturálne metódy, komponentová analýza.
- Metóda distribučnej analýzy, metóda diferenciálnej analýzy, transformačná metóda.
- Sociolingvistika a komunikačno-pragmatická lingvistika, sociolingvistické metódy.
- Metódy korpusovej lingvistiky.
- Metódy explanačnej a kognitívnej lingvistiky.
- Kvalitatívne, kvantitatívne a kombinované metódy v jazykovede.

Odporúčaná literatúra:

- Benčo, J. 2021. *Metodológia vedeckého výskumu*. Bratislava: IRIS.
- Bosák, J. 1990. *Skúmanie jazyka ako sociálno-komunikačného systému*. In: *Dynamické tendencie v jazykovej komunikácii*. Ed. J. Bosák. Bratislava: Jazykovedný ústav Ľudovíta Štúra SAV, s. 75 – 84.
- Černík, V., Viceník, J. 2011. *Úvod do metodológie spoločenských vied*. Bratislava: Iris.
- De Vito, J. A. 2008. *Základy mezilidské komunikace*. Praha: Grada Publishing.
- Djvčoš, M. 2012. *Kto, čo, ako a za akých podmienok prekladá: prekladateľ v kontexte doby*. Banská Bystrica: Fakulta humanitných vied.
- Dolník, J. 2010. *Všeobecná jazykoveda. Opis a vysvetľovanie jazyka*. Bratislava: Veda.
- Filkorn, V. 1998. *Povaha súčasnej vedy a jej metódy*. Bratislava: Veda.
- Gromová, E. 2009. *Úvod do translológie*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta.
- Imrichová, M. 2002. *Logonymá v systéme slovenčiny*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove.
- Imrichová, M., Turočková, M. 2015. *Lingvistická analýza právnych textov*. Prešov: Filozofická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove.
- Kusá, M., Rondzíkova, N. 2020. *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*. Bratislava: Veda.
- Mistrík, J. 1997. *Štylistika*. Bratislava: SPN.
- Mistrík, J. 1999. *Vektory komunikácie*. Bratislava: Univerzita Komenského.
- Slančová, D. 1996. *Praktická štylistika*. Prešov: Slovacontact.
- Viceník J., Černík, V. 2005. *Zákon, explanácia a interpretácia v spoločenských vedách*. Bratislava: Iris.
- Štícha, K. 2016. *O nepřesnosti našeho vyjadřování*. Praha: Academia.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský

Poznámky:

Hodnotenie predmetov:

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: doc. PaedDr. Mária Imrichová, PhD., prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: Filozofická fakulta

Kód predmetu:

1IPT/MELV/22

Názov predmetu:

Metodológia literárnej vedy

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností:

Druh výučby: prednáška, seminár

Metóda: kombinovaná

Rozsah výučby za semester v hodinách: 5 prednášok, 5 seminárov

Počet kreditov: 5
Odporúčaný semester štúdia: 2. - 4. (2. – 6.) semester alebo podľa IŠP
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3. stupeň
Podmieňujúce predmety:
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je hodnotený priebežne. Jeho úspešné absolvovanie predpokladá dosiahnutie aspoň 50 % bodov z týchto aktivít:</i> <i>1. V priebehu semestra si študent 3. stupňa štúdia rozširuje poznanie o vybraných otázkach a problémoch, ktoré sú súčasťou osnovy predmetu.</i> <i>2. Študent sa aktívne zúčastňuje na seminárnych hodinách, prezentuje získané, syntetizované a generalizované poznanie, zapája sa do diskusie o vybraných problémoch, sprostredkuje vlastný pohľad na vybrané problémy a svoje hľadisko argumentačne obháji.</i> <i>3. V priebehu semestra študent napíše záverečnú prácu o vybranom probléme z kontextu metodológie literárnej vedy, ktorý súvisí s témou dizertačnej práce.</i> <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.</i> <i>Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer hodnotenia záverečnej práce a ďalších aktivít.</i> <i>Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:</i> <i>– 1 kredit = 30 hodín, 5 kreditov = 150 hod.</i> <i>– účasť na prezenčnej výučbe – 19,5 hod.,</i> <i>– študent si rozširuje získané poznanie o téme a probléme hodiny pri samostatnom štúdiu odporúčaných študijných materiálov, získané poznanie aktívne prezentuje počas seminárnych hodín – 50,5 hod.,</i> <i>– študent pripravuje záverečnú prácu a pripravuje sa na záverečné hodnotenie – 80 hod.</i>
Výsledky vzdelávania: Získané vedomosti: <i>Absolvent získa ucelený súbor teoretických vedomostí o metodológii literárnej vedy a jej vzťahoch k iným častiam odboru.</i> <i>Dokáže vlastnými slovami definovať a vysvetliť základné pojmy z teórie literatúry a z poetológie literatúry, rozumie vzťahom medzi nimi.</i> <i>Pozná teórie literárnej vedy, metódy a smery literárnovedného výskumu.</i> Získané zručnosti: <i>Absolvent aktívne získava teoretické vedomosti, kriticky ich analyzuje, ale aj tvorivo aplikuje v procese analýzy a interpretácie vybraných umeleckých textov, charakteristiky literárnych diel z kontextu slovenskej a svetovej literatúry.</i> <i>Pozná a aplikuje metodiku literárnej histórie, pozná synchronne a diachronne hľadisko v jednotlivých odboroch literárnej vedy.</i> Získané kompetentnosti:

Absolvent predmetu dokáže plánovať a iniciovať riešenie literárnovedných problémov, tvorivo ich riešiť; dokáže formulovať ciele, prostriedky a metódy literárnovedného výskumu, samostatne analyzovať a interpretovať umelecké texty s ohľadom na širší kontext. Absolvent predmetu je kompetentný určiť poetologické osobitosti umeleckého diela, pričom aktívne zúročí získané literárnoteoretické poznanie. Dokáže svoje poznanie konfrontovať s literárnovedným poznaním významných osobností slovenskej a svetovej literárnej vedy. Vie posudzovať vlastné literárnovedné kompetencie v širšom kontexte a vo vzťahu k poznaniu získanému v študijnom programe.

Stručná osnova predmetu:

- *Literárna veda. Literárnovedná metodológia a interpretačná metóda.*
- *Ciele, predmet a metódy. Adekvátne postupy skúmania literárneho diela.*
- *Poetika lyrických, epických a dramatických diel.*
- *Verš a jeho realizácie. Básnická obraznosť a verzológia.*
- *Látka, téma, problém, tvar.*
- *Fabula a sujet. Narácia. Narátor. Čas a priestor v literárnom diele.*
- *Genologické vzťahy a typologické súvislosti. Lyrika, epika, dráma.*
- *Vnútroliterárna a medziliterárna komparácia.*
- *Literárnohistorický a literárnoteoretický výskum na Slovensku a vo svete.*

Odporúčaná literatúra:

- BACHELARD, G. 1990. *Poetika priestoru*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- CULLER, J. 2002. *Krátký úvod do literárnej teórie*. Brno: Host.
- ČINČUROVÁ, X. 2004. *Epické podoby priestoru*. Modrý Peter.
- HODROVÁ, D. a kol. 2001. ... na okraji chaosu... *Poetika literárneho diela 20. storočia*. Praha: Torst.
- KRAUSOVÁ, N. 1964. *Epika a román*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- KRUPA, V. 1990. *Metafora na rozhraní vedeckých disciplín*. Bratislava: Tatran.
- MIKO, F. 1980. *Hra a poznanie v detskej próze*. Bratislava: Mladé letá.
- MIKO, F. 1973. *Od epiky k lyrike*. Bratislava: Tatran.
- PETRÍKOVÁ, M. 2017. *Metacognition in the Teaching of Literature*. In: *Metacognition and Successful Learning Strategies in Higher Education*. Eds: E. Railean, A. Elci, A. Elci. 1. vyd. United States of America: IGI Global, s. 254 – 272.
- PETRÍKOVÁ, M. 2019. *Metamorfózy rozprávky o smrti*. Red. Martina Kubealaková. 1. vyd. Bratislava: ARThur, s. r. o., v spolupráci s Filozofickou fakultou Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.
- PLESNÍK, Ľ. a kol. 2008. *Tezaurus estetických výrazových kvalít*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre.
- RAKÚS, S. 1995. *Poetika prozaického textu. (Látka, téma, problém tvar)*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.
- SEDLÁK, J. 1981. *Epické žánre v literatúre pre mládež*. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo.
- STEIGER, E. 2008. *Poetika, interpretace, styl*. Praha: Triáda.
- ŠIMONOVÁ, B. 1994. *Žáner v pohybe. (Reflexie o rozprávke)*. Banská Bystrica: PF UMB.
- ŠMATLÁK, S. 1976. *Básnik a dieťa*. Bratislava: Mladé letá.
- URBANOVÁ, S. 2021. *Konfigurace. Figury a figurace II*. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity.
- WARREN, A. – WELLEK, R. 1996. *Teorie literatury*. Olomouc: Votobia.
- ZAJAC, P. 1990. *Tvorivosť literatúry*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

ZAJAC, P. 1993. <i>Pulzovanie literatúry</i> . Bratislava: Slovenský spisovateľ.					
Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: <i>slovenský jazyk</i>					
Poznámky:					
Hodnotenie predmetov Celkový počet hodnotených študentov: 4					
A	B	C	D	E	FX
50 %	25 %	25 %	0 %	0 %	0 %
Vyučujúci: PaedDr. Martina Petříková, PhD.					
Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022					
Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.					

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 1IPT/MPOT/22	Názov predmetu: Metodológia prekladu odborných textov
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh výučby: prednáška, seminár Metóda: kombinovaná Rozsah výučby v hodinách za semester: 5 prednášok / 5 seminárov	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 2. – 4. (2. – 6.) alebo podľa IŠP	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3. stupeň	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je ukončený priebežným hodnotením.</i> <i>V priebehu semestra študent vypracuje elaborát výskumných metód nemeckej (anglickej) a slovenskej odbornej literatúry z oblasti odbornej komunikácie.</i> <i>Na udelenie hodnotenia A (výborne) musí absolvent daného predmetu doktorandského štúdia získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent doktorandského štúdia, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.</i>	
Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu: – 5 kreditov = 150 hod. (1 kredit = 30 hodín) – výučba predmetu: 10 hodín = 0,3 kreditu	

– samostatná práca – príprava na seminár, vypracovanie elaborátu výskumných metód nemeckej (anglickej) a slovenskej odbornej literatúry z oblasti odbornej komunikácie: 69, 7 hod.

– samostatné štúdium odbornej literatúry a príprava na skúšku: 80 hod.

Výsledky vzdelávania:

Získané vedomosti:

Študent má všeobecné vedomosti na úrovni hodnotenia, odborné a metodologické vedomosti z viacerých oblastí odboru alebo praxe slúžiace ako základ pre inováciu a originalitu v praxi, výskume.

Získané zručnosti:

Študent vie aktívnym spôsobom získavať nové znalosti a informácie, kriticky ich analyzovať a prehodnocovať a využívať ich v teórii a praktických aplikáciách pre rozvoj odboru. Dokáže aplikovať a tvorivým spôsobom zdokonaľovať a rozvíjať teórie a výskumné, vývojové a inovačné postupy v odbore a vytvárať nové, dokáže identifikovať svetový vedecký a inovačný vývoj v odbore a v príbuzných odboroch a využívať ho v smerovaní a rozvoji odboru, s integráciou vedomostí z rôznych oblastí.

Získané kompetentnosti:

Študent dokáže plánovať a iniciovať riešenie komplexných problémov vrátane formulovania cieľov, prostriedkov a metód v oblasti vývoja v odbore. Vie posudzovať a modifikovať vlastnú odbornú činnosť v širšom kontexte, vo vzťahu na dlhodobý dopad v danej oblasti a z hľadiska sociálnych, enviromentálnych a ďalších kritérií. Je pripravený formulovať informácie o výstupoch a záveroch vedeckej, výskumnej a vývojovej práce na medzinárodnej úrovni a riadiť rozsiahle výskumné úlohy a tímy.

Stručná osnova predmetu:

- teoretické východiská pri preklade odborného jazyka:
funkčne orientovaný preklad (Ch. Nordová), teória skoposu (H. Vermeer),
- doterajšie chápanie prekladu odborného jazyka, v ktorom dominovala orientácia na kontextovo autonómne odborné slovo, termín,
- paradigmatické zmeny pri preklade odborného jazyka, odborný preklad sa chápe ako preklad v súvislosti s ďalšími jednotkami v texte, determinantmi relevantnými pre preklad sa stávajú kontext, štylistická rovina, synonymia a pod. (R. Arntz),
- prekladateľské stratégie pri preklade odborného jazyka,
- aplikovanie pojmovo orientovanej dvojjazyčnej kontrastívnej terminológie pri preklade termínov,
- odborná translácia ako interlingválna transkultúrna odborná komunikácia,
- preferencia používania odbornej komunikácie namiesto odborného jazyka,
- odborné vedomosti ako protiklad všeobecných vedomostí, intersubjektívna transparentnosť faktických vedomostí v rôznych formách,
- možnosti internej kultúrnej diverzifikácie (homogénne vs. heterogénne oblasti podľa Sandriniho),
- horizontálna a vertikálna úroveň odbornej komunikácie,
- nomotetické a idiografické vedné odbory.

Odporúčaná literatúra:

Albrecht, Jörn. 2005. Übersetzung und Linguistik. Grundlagen der Übersetzungsforschung. Tübingen: Gunter Narr Verlag.

Arntz, Reiner/Picht, Heribert. 1995. *Einführung in die Terminologearbeit. Studien zu Sprache und Technik*. Hildesheim: Georg Olms.

Arntz, Reiner. 1986. *Terminologievergleich und internationale Terminologieangleichung*. In: Snell-Hornby, Mary (Hrsg.): *Übersetzungswissenschaft – eine Neuorientierung*. Tübingen: Francke. S. 283 – 310.

Baumann, Klaus Dieter. 2001. *Kenntnissysteme im Fachtext*. Egelsbach – Frankfurt/M. – München – New York: Hänsel-Hohenhausen (= Deutsche Hochschulschriften. 1193).

Budin, Gerhard. 1994. *Einige Überlegungen zur Darstellung terminologischen Fachwissens in Fachwörterbüchern und Terminologiedatenbanken*. In: Schaefer, Burkhard/ Bergenholtz, Henning (Hg.): *Fachlexikographie. Fachwissen und seine Repräsentation in Wörterbüchern* (= Forum für Fachsprachen-Forschung 23). Tübingen: Narr. S. 57 – 68.

DIN 2342 Teil 1. 1992. *Deutsches Institut für Normung (DIN) (Hg.): Begriffe der Terminologielehre – Grundbegriffe*. Berlin: Beuth.

FachsprachenForschung Nr. 52). S. 83 – 102.

Engelberg, Stefan/Lemnitzer, Lothar. 2009. *Lexikographie und Wörterbuchbenutzung*. Tübingen: Stauffenburg Verlag.

Sandrini, Peter. 2016. *Fachübersetzen*. In: Kadrić, Mira / Kaindl, Klaus: *Berufsziel Übersetzen und Dolmetschen. Grundlagen, Ausbildung, Arbeitsfelder*. Tübingen: Francke Verlag.

Sandrini, Peter. 2010. *Fachliche Translation*. In: Maliszewski, Julian (Hrsg.): *Diskurs und Terminologie beim Fachübersetzen und Dolmetschen. Discourse and Terminology in Specialist Translation and Interpreting*. Frankfurt am Main: Peter Lang. S. 31 – 51.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:
slovenský jazyk

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: Doc. PhDr. Martina Kášová, PhD., Doc. PaedDr. Slavomíra Tomášiková, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: Filozofická fakulta

Kód predmetu:

1IPT/MISPT/22

Názov predmetu:

Metodológia prekladu spoločensko-vedných textov

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností:

Druh výučby: prednáška, seminár

Metóda: kombinovaná

Rozsah výučby za semester v hodinách: 5 prednášok / 5 seminárov

Počet kreditov: 5

Odporúčaný semester štúdia: 2. – 4. (2. – 6.) semester alebo podľa IŠP
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3. stupeň
Podmieňujúce predmety:
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je ukončený priebežným hodnotením.</i> <i>V priebehu semestra študent vypracuje 1 seminárnu prácu v rozsahu 10 strán na dohodnutú tému, ktorú mu aktuálne k výskumu zadá vyučujúci predmetu.</i> <i>Na udelenie hodnotenia A (výborne) musí absolvent daného predmetu doktorandského štúdia získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent doktorandského štúdia, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.</i> <i>Výsledné hodnotenie sa vypočíta ako priemer znáмок udelených za seminárnu prácu a hodnotenie priebežne zadávaných úloh.</i> <i>Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu:</i> – 5 kreditov = 150 hod. (1 kredit = 30 hodín) – výučba predmetu: 10 hodín = 0,3 kreditu – samostatná práca – príprava na seminár, vypracovanie seminárnej práce: 69, 7 hod. – samostatné štúdium odbornej literatúry a príprava na záverečné hodnotenie: 80 hod.
Výsledky vzdelávania: Získané vedomosti: <i>Absolvent predmetu ovláda základný terminologický aparát problematiky štylistických žánrov, štýlov, druhov a ich subkategórií;</i> – orientuje sa vo východiskovej literatúre výskumu daného predmetu; – pozná špecifiká a odlišnosti prekladu jednotlivých textových jednotiek spoločensko-vedného charakteru; – identifikuje zaradenie textu do štýlu a následne dokáže s textom pracovať pri analýze, preklade, výbere a uplatnení jazykového a materiálneho inštrumentária. Získané zručnosti: <i>Absolvent predmetu si uvedomuje hraničnú náučno-expresívnu a výsostne subjektívnu povahu literárnej eseje a polosubjektívnu povahu spoločensko-vedných textov;</i> – dokáže priradiť prekladové ekvivalenty v cieľovom jazyku so zreteľom na štýlové špecifiká textu; – predstaví vlastný algoritmus prekladu a obháji ho; – pri preklade aplikuje základné translatologické koncepcie; – orientuje sa v priestore dostupných teoretických zdrojov a dokáže ich korektne aplikovať v translatologickej praxi. Získané kompetentnosti: <i>Absolvent predmetu pozná štýlovú a žánrovú konštantu daného typu textov;</i> – vie posúdiť adekvátnosť prekladateľských riešení v analyzovaných textoch; – aplikuje základné translatologické koncepcie a príslušnú terminologickú bázu spoločensko-vedných textov;

- autonómne pracuje s komunikátom ako východiskom k cudzojazyčnému sprostredkovaniu;
- zapojí sa do kolektívnej spolupráce pri analýze textov predmetného charakteru a ich prekladu.

Stručná osnova predmetu:

- Charakteristika žánru spoločenskovedné texty, register, špecifiká jednotlivých poddruhov.
 - Esej vs. publicistický odborný text vs. spoločenskovedný text.
- Analýza prekladov esejí s dôrazom na pomenovanie prekladateľských postupov a posunov v preklade podľa translatologickej terminológie.*
- Esej v kontexte vybraných literárnych a kultúrnych tradícií – britská (G. Orwell, V. Woolf), americká (S. Sontagová), francúzska (Montaigne) – (potenciálna téma pre literátov)
 - Preklad odborného-publicistického textu.
 - Spoločensko-publicistický text z hľadiska prekladateľskej analýzy.
 - Spoločensko-vedecký a odborný-vedecký text z hľadiska prekladu.

Odporúčaná literatúra:

BENČO, J. 2021. *Metodológia vedeckého výskumu*. Bratislava: IRIS.

ČERNÍK, V., VICENÍK, J. 2011. *Úvod do metodológie spoločenských vied*. Bratislava: Iris.

FILKORN, V.: *Povaha súčasnej vedy a jej metódy*. Bratislava: Veda 1998.

GROMOVÁ, E. 2009. *Úvod do translatológie*. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta.

MISTRÍK, J. 1997. *Štylistika*. Bratislava: SPN.

GÓMEZ-MARTÍNEZ, J. 1996. *Teória eseje*. Bratislava: Archa.

ORWELL, G. 2003. *Ako som strieľal slona a iné eseje*. Bratislava: Ikar.

KUSÁ, M., RONDŽÍKOVÁ, N. 2020. *Preklad vo vedách o človeku a dialóg kultúr*. Bratislava: Veda.

WOOLF, V. 2000. *Vlastná izba*. Bratislava: Kalligram.

VALČEK, P. 1999. *Osudy eseje*. Bratislava: Iris.

VICENÍK J., ČERNÍK V. 2005. *Zákon, explanácia a interpretácia v spoločenských vedách*. Bratislava: Iris.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský jazyk

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 4

A	B	C	D	E	FX
75 %	0 %	0 %	0 %	0 %	25 %

Vyučujúci: doc. PhDr. Jarmila Opalková, CSc.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: Filozofická fakulta

Kód predmetu:

1IPT/APKP/22

Názov predmetu:

Aktuálne problémy kritiky prekladu

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh výučby: prednáška, seminár Metóda: kombinovaná Rozsah výučby v hodinách za semester: 5 hodín prednášok / 5 hodín seminárov
Počet kreditov: 5
Odporúčaný semester štúdia: 3. – 4. semester
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3. stupeň
Podmieňujúce predmety:
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je ukončený priebežným hodnotením. V priebehu semestra študent absolvuje prednášky a semináre, na ktorých sa oboznámi s obsahom predmetu a vypracuje určené študijné zadania. V priebehu semestra realizuje seminárnu prácu, ktorá bude prakticky sumarizovať poznatky z kritiky prekladu.</i> <i>Na získanie hodnotenia A (výborne) musí získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80 %, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 %. Študent, ktorý získa menej ako 50 %, bude hodnotený stupňom FX.</i> <i>Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu: Príklad.</i> – 5 kreditov = 150 hod. – výučba predmetu: 5 prednáška / 5 seminár = 10 hod. – samostatná práca – príprava na seminár, vypracovanie seminárnej práce: 50 hod. – samostatné štúdium odbornej literatúry a príprava semestrálnej práce: 90 hod.
Výsledky vzdelávania: Získané vedomosti: Absolvent dokáže zaujať individuálne odôvodnené a argumentačne podložené kritické stanovisko k prekladom rôzneho druhu a v rôznych obdobiach dejín prekladovej literatúry na Slovensku s dôrazom na preklad umeleckej literatúry a na najnovšie trendy v oblasti kritiky prekladu. Metodologické a konceptuálne nástroje, ktoré použije pri hodnotení prekladov, mu zároveň slúžia na usmernenie jeho vlastnej praktickej prekladateľskej práce – jednak ako nástroje sebareflexie, a zároveň ako sformované kritériá kvality, ktoré sú ako ideál východiskom pri prekladateľskom procese. Získané zručnosti: Absolvent dokáže na základe získaných vedomostí kriticky pristúpiť k inému i vlastnému prekladu, získa potrebný odstup. Zároveň nadobudne teoretické vedomosti o metodológii kritiky prekladu cez konkrétne príklady. Absolvent je schopný sám kritiku prekladu napísať na pokročilej úrovni vhodnej na časopisecké publikovanie. Získané kompetentnosti: Študent nadobudne prehľad o dejinách kritiky prekladu v českom a slovenskom kultúrnom priestore a dokáže sa s odstupom pozrieť na kritériá, ktoré v minulosti stáli v pozadí hodnotení kvality prekladu, čo mu/jej umožní získať kritický odstup i od súčasných kritérií, hodnotiť ich a vyvodiť z nich charakteristiku súčasnej situácie v oblasti prekladu a prekladateľského trhu.
Stručná osnova predmetu: – Ideálny stav prekladu.

- Hodnotiace činitele.
- Postupy pri hodnotení umeleckých prekladov.
- Pôvodné a preložené dielo a axiologická výzva.
- Tradícia prekladov a otázka kritickej reflexie prekladu.
- Temporálne otázky a súvislosti kritiky prekladu.
- Kazuistika diel vo svetle kritiky prekladu.
- Metakritika a kritika prekladu.
- Kritika prekladu neumeleckého textu a štylistické zákonitosti textu.
- Slovenský jazyk a kultúrny kontext a ich miesto v kritike prekladu.

Odporúčaná literatúra:

BAGIN, A. 1981. Žánre kritiky prekladu. In: *Slavica Slovaca*, 16, č. 2, s. 136-141.

HRDLIČKA, M. 1996. O (ne)uměleckém překlade (ne)uměleckého textu. In: *Opera Slavica*, roč. 6, č. 1, s. 36-40. Dostupné na internete: http://digilib.phil.muni.cz/bitstream/handle/11222.digilib/116911/2_OperaSlavica_6-1996-1_7.pdf.

HOCHÉL, B. 1990. *Preklad ako komunikácia*. Bratislava, Slovenský spisovateľ.

HEČKO, B. 1994. *Nehádzte perly sviniam*. Bratislava, Artifex.

HEČKO, B. 1991. *Dobrodružstvo prekladu*, Bratislava, Slovenský spisovateľ.

INGARDEN, R. 1989. *Umelecké dílo literární*. Praha : Odeon.

POPOVIČ, A. 1973. Štatút prekladateľskej kritiky. In: *ROMBOLD*, roč. 8, č. 2, s. 45-48.

VALCEROVÁ, A. 2000. *V labyrinte vzťahov*. Prešov, FF PU.

VILIKOVSKÝ, J. 2009. *Preklad literárnej klasiky. (Na príkladoch z Williama Shakespeara)* In: *PREKLAD A TLMOČENIE 8*, Banská Bystrica: UMB, s. 11-18.

GAVURA, J., (ed.). 2008. *Jedna báseň, dva jazyky*. Ed. Ján Gavura. Prešov: FF PU.

ZAMBOR, J. 2013. *O Proglase a jeho slovenských básnických prekladoch*. In: *Studia Academica Slovaca* 42. Bratislava: UK, 2013, s. 13-38. Dostupné na internete: http://e-slovak.sk/zborniky/SAS_42_2013.pdf.

ZAMBOR, J. 2000. *Preklad ako umenie*. Bratislava: UK, s. 83-85.

Časopis Kritika prekladu.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu:

slovenský jazyk

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 6

A	B	C	D	E	FX
17 %	17 %	0 %	0 %	0 %	67 %

Vyučujúci: doc. Mgr. et Mgr. Ján Gavura, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta/pracovisko: Filozofická fakulta

Kód predmetu: 1IFI/FHDSSF/22	Názov predmetu: <i>Hermeneutické a fenomenologické čítanie textu</i>
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh vzdelávacích činností: <i>seminár, prednáška</i> Rozsah vzdelávacích činností za semester: <i>5 seminárov, 5 prednášok</i> Metóda vzdelávacích činností: <i>kombinovaná</i>	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 3. – 4. (3. – 5.) <i>alebo podľa IŠP</i>	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Účasť na seminároch je povinná.</i> <i>Ústna prezentácia k vybranému problému (0 – 30 bodov).</i> <i>Semestrálna práca (0 – 70 bodov).</i> <i>Celkové hodnotenie: Spolu môže študent/ka získať maximálne 100 bodov. Kredity nebudú udelené študentom, ktorí získajú menej ako 50 bodov.</i> Klasifikácia hodnotení: <i>A: 100 – 90 %</i> <i>B: 89 – 80 %</i> <i>C: 79 – 70 %</i> <i>D: 69 – 60 %</i> <i>E: 59 – 50 %</i> <i>FX: 49 a menej %</i>	
Výsledky vzdelávania: <i>Študent získava po absolvovaní predmetu:</i> Získané vedomosti: – <i>osvojí si základné prístupy k interpretácii textu (fenomenologické a hermeneutické čítanie, historická problematizácia atď.);</i> – <i>dokáže samostatne používať základné prístupy k interpretácii textu a vysvetliť, ako postupuje pri odkrývaní významu;</i> – <i>osvojí si jazyk modernej fenomenológie (Husserl, Heidegger, Patočka), hermeneutiky (Gadamer); historickej ontológie (Foucault)</i> Získané zručnosti: – <i>dokáže rekonštruovať jednotlivé argumenty, ktoré sa objavujú v texte; dokáže sledovať celkový priebeh argumentácie; dokáže prehodnotiť interpretačné stratégie atď.;</i> – <i>na základe porozumenia interpretačným stratégiám jednotlivých textov dokáže lepšie vypracovať vlastné postupy interpretácie;</i> Získané kompetentnosti: – <i>osvojil si základné postupy pri práci s filozofickým textom;</i> – <i>cibí si systematické analytické postupy práce;</i> – <i>dokáže lepšie hodnotiť cudzie aj vlastné interpretačné výkony;</i>	
Stručná osnova predmetu: <i>Cieľom kurzu je oboznámiť študentov s fenomenologickými a hermeneutickými prístupmi k interpretácii textu, ktoré popri tradičných prístupoch (logická analýza textu, začlenenie</i>	

textu do historického kontextu atď.) umožňujú komplexnejšie posúdenie niekoľkých rovín významov textu:

1. historická analýza jazyka a terminológie použitej v interpretovanom texte na základe súčasnej terminológie (deštrukcia, dekonštrukcia, hermeneutika);
2. hľadanie analógií medzi argumentáciou v interpretovanom texte a súčasnými filozofickými textami (historická ontológia);
3. nachádzanie možných významov textu a možných rovín textu na základe kontextu diskusií, v rámci ktorých sa text zrodil;
4. problematizácia textu z hľadiska súčasných filozofických diskusií (hermeneutika prítomnosti).

Odporúčaná literatúra:

Antisthenés. 2010. *Úvodná štúdia, preklad zlomkov a komentár*. Prel. A. Kalaš, úvodná štúdiu a komentár V. Suvák. Bratislava: Kalligram.

Foucault, M. 1991. *Moc, subjekt a sexualita*. Prel. M. Marcelli. Bratislava: Kalligram.

Foucault, M. 1994. *Dits et écrits (1954–1988)*. 4 zv. D. Defert – F. Ewald (eds.). Paris: Gallimard.

Foucault, M. 2001. *L'Herméneutique du sujet: Cours au Collège de France, 1981–1982*. F. Gros (ed.). Paris: Seuil.

Foucault, M. 2003. *Užívání slasti. Dějiny sexuality II*. Prel. K. Thein, N. Darnadyová a J. Fulka. Praha: Herrmann & synové.

Foucault, M. 2009. *Le Courage de la vérité. Le gouvernement de soi et des autres II. Cours au Collège de France (1983–1984)*. Paris: Gallimard/Seuil.

Gadamer, Hans-Georg. 2010. *Pravda a metoda, I. Nárys filozofické hermeneutiky*. Prel. D. Mik, Praha: Triáda.

Grondin, J. 1997. *Úvod do hermeneutiky*. Praha: OIKOYMENH.

Heidegger, M. 2008. *Bytí a čas*. 2. vyd. Prel. I. Chvatík - P. Kouba - M. Petříček - J. Němec. Praha: OIKOYMENH.

Heidegger, M. 2008. *Rozvrh fenomenologické interpretace Aristotela*. Přel. I. Chvatík. Praha: OIKOYMENH.

Larsen, Kristian & Pål Rykkja Gilbert. Eds. 2021. *Phenomenological Interpretations of Ancient Philosophy*. Leiden: Brill.

Patočka, J. 1996. *Nejstarší řecká filosofie: Přednášky z antické filosofie*. Praha: Vyšehrad.

Suvák, V. 2002. *Koniec metafyziky a Platón*. Prešov: FF PU.

Suvák, V. 2021. *Foucault: Od starosti o seba k estetike existencie a ešte ďalej*. Bratislava: Petrus.

Tugendhat E., Wolf, U. 1997. *Logicko-sémantická propedeutika*. Praha: Rezek.

Vlastos, G. 1995. *Socratic Studies*. Cambridge: Cambridge University Press,.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský jazyk, český jazyk, jeden svetový jazyk (anglický jazyk alebo nemecký jazyk alebo francúzsky jazyk alebo ruský jazyk).

Poznámky: Študenti budú mať k dispozícii základné texty v naskenovanej podobe.

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: prof. Mgr. Vladislav Suvák, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. Mgr. Vladislav Suvák, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 1IPT/THT/22	Názov predmetu: Translačná hermeneutika textu
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh výučby: prednáška a seminár Metóda: metóda kombinovaná - prezenčná s podporou e-learningu (MS-Teams) Rozsah výučby v hodinách za semester: 5 prednášok, 5 seminárov	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 3. – 4. (3. – 5.) alebo podľa IŠP	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: -	
Podmienky na absolvovanie predmetu: <i>Predmet je hodnotený priebežným hodnotením.</i> <i>V priebehu semestra študent vypracováva čiastkové zadania podľa harmonogramu. Aktívna účasť na hodinách je hodnotená 10 bodmi. Úspešné zvládnutie zadania je hodnotené 10 bodmi; spolu 4 zadania (t. j. 40 bodov). Na konci semestra vypracuje samostatné zadanie, v ktorom aplikuje princípy translačnej hermeneutiky na vybraný translatologický problém.</i> <i>Celkové hodnotenie známku sa uskutočňuje podľa klasifikačnej stupnice v súlade so študijným poriadkom PU: A – 100-90 %/ 50 – 45 bodov, B- 89-80 %/ 44,5 – 40 bodov, C- 79-70%/ 39,5 - 35 bodov, D – 69-60 %/ 34,5 – 30 bodov, E – 59-50%/ 29,5 – 25 bodov, FX – 49%/ 24,5 bodov a menej.</i>	
Výsledky vzdelávania: Získané vedomosti: Študent: – pozná východiská translačnej hermeneutiky vo vzťahu k ďalším typom hermeneutiky, – vie popísať základné koncepty translačnej hermeneutiky, – pozná základnú štruktúru metodológie translačnej hermeneutiky, – ovláda súvislosti vzťahu translačnej hermeneutiky k rôznym koncepciám prekladu a ku koncepcii kvality prekladu. Získané zručnosti: Študent: – vie aplikovať postupy translačnej hermeneutiky pri preklade vybraného typu diskurzu; – vie kriticky zhodnotiť vzťah translačnej hermeneutiky k vlastnému výskumnému problému. Získané kompetentnosti: Študent: – dokáže realizovať hermeneutické práce na vybranom type diskurzu určeného na preklad, – dokáže viesť kritický diskurz o mieste hermeneutiky v translačnom procese.	
Stručná osnova predmetu: 1. – 3. hod: Teoretické a metodologické východiská translačnej hermeneutiky. 4. – 6. hod: Preklad z hermeneutickej perspektívy. Aplikácia základných hermeneutických konceptov na translačný proces. Hermeneutické porozumenie a jeho úloha v translačnom procese. 7. – 9. hod: Translačná hermeneutika a koncepcie prekladu.	

10. – 13. hod: Zistenia – všeobecné a aplikačné pre vlastný výskum v translatológii.																	
Odporúčaná literatúra: ĎURICOVÁ, A. et. al. 2013. <i>Od textu k prekladu</i> . Praha: Jednota tlumočníků a překladatelů. STOLZE, R. 2017. <i>The hermeneutic approach in translation</i> . In: <i>Vertimo Studios 2017</i> (5). STANLEY, J.; STOLZE, R.; CERCEL, Larisa (eds.). 2015. <i>Translational hermeneutics – The first symposium</i> . Zeta Books. STANLEY, J.; O'KEEFFEE, B.; STOLZE, R.; CERCEL, Larisa (eds.). 2018. <i>Philosophy and practice in translational hermeneutics</i> . Zeta Books. STANLEY, J.; O'KEEFFEE, B.; STOLZE, R.; CERCEL, Larisa (eds.). 2021. <i>Cognition and comprehension in translational hermeneutics</i> . Zeta Books.																	
Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: anglický, slovenský																	
Poznámky: Počet kreditov a časové rozmedzie pre podmienky absolvovania predmetu: 4. Aktívna účasť študenta na realizácii predmetu: 3 bloky: 1 prednáška a 2 semináre, 1 blok: 1 prednáška a 2 semináre → 4 bloky počas semestra; spolu 13 hodín kontaktnej výučby v semestri 5. Príprava študenta na seminár (samostatná práca): 4 x 14 h = 56 h; z toho: Samostatné individuálne štúdium študijných materiálov 4 x 4h = 16 h Vypracovanie zadání 4x 10h = 40 h 6. Vypracovanie záverečného zadania (štúdie) 80 hodín Spolu časová náročnosť: 149 h (1 kredit = 28 – 30 hodín práce)																	
Hodnotenie predmetov Celkový počet hodnotených študentov: 0 <table border="1" data-bbox="204 1093 1410 1173"> <tr> <td>A</td><td>B</td><td>C</td><td>D</td><td>E</td><td>FX</td></tr> <tr> <td>0 %</td><td>0 %</td><td>0 %</td><td>0 %</td><td>0 %</td><td>0 %</td></tr> </table>						A	B	C	D	E	FX	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
A	B	C	D	E	FX												
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %												
Vyučujúci: doc. Mgr. Ingrida Vaňková, PhD.																	
Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022																	
Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.																	

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 1IPT/PDS2/22	Názov predmetu: Jazykovedná problematika prekladu
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: Druh výučby: prednáška, seminár Metóda: kombinovaná, prezenčná Rozsah výučby v hodinách za semester: 5 hodín prednášok / 5 hodín seminárov	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 4. – 5. (4. – 6.) alebo podľa IŠP	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety: ---	

Podmienky na absolvovanie predmetu:

Predmet je ukončený skúškou.

Na úspešné absolvovanie predmetu je potrebné napísať písomnú prácu – 20 b, doktorand/ka ju odovzdá v 10. týždni semestra. V práci pôjde o rozpracovanie čiastkového problému z perspektívy lingvistickej analýzy, ktorú doktorand/ka môže uplatniť vo výskume v rámci svojej dizertačnej práce, skúška – 80 b.

Na úspešné absolvovanie predmetu je nevyhnutné z každej časti dosiahnuť výsledok min. 50%. V súlade so Študijným poriadkom FF PU pre získanie hodnotenia A je potrebné dosiahnuť bodové hodnotenie v rozmedzí 100 – 90b, pre hodnotenie sumu bodov 89 – 80b, pre hodnotenie C 79 – 70b, pre hodnotenie D 69 – 60b, pre hodnotenie E 59 – 50b. Bodové rozmedzie 50 – 0b bude ohodnotený hodnotením FX.

Výsledky vzdelávania:**Získané vedomosti:**

Doktorand/ka:

- *má systematický, ucelený a komplexný súbor vedomostí o jednotlivých jazykových rovinách,*
- *pozná a kriticky reflektuje aktuálne paradigmy a prístupy k jazykovej analýze textu.*

Získané zručnosti:

Doktorand/ka

- *vie aktívnym spôsobom získavať nové vedomosti týkajúce sa jazykovej analýzy, kriticky ich reflektovať a prehodnocovať pri vlastnej analýze textu,*
- *dokáže identifikovať aktuálny vývoj v prekladateľstve v danej problematike a využívať ho vo vlastnom výskume.*

Získané kompetentnosti:

Doktorand/ka

- *vie posudzovať a modifikovať postupy vlastnej jazykovej analýzy,*
- *dokáže iniciovať riešenie komplexných problémov v danej oblasti.*

Stručná osnova predmetu:

- *Štruktúrne a typologické rozdiely medzi jazykmi.*
- *Lingvokultúrne rozdiely medzi jazykmi.*
- *Polysémia, kompozitá, viacslovné pomenovania, neexistujúce termíny, faux amis, kolokácie, frazeologizmy.*
- *Rozdiely medzi jazykmi na úrovni textu.*

Odporúčaná literatúra:

CATFORD, J. C. 1978. A Linguistic Theory of Translation.

CHESTERMAN, A. 2005. Interpreting the Meaning of Translation. Linguistics.

CHESTERMAN, A. 2012. Catford revisited. In: Diana Santos, Krister Lindén and Wanjiku Ng'ang'a (eds), Shall we play the Festchrift game? Essays on the occasion of Lauri Carlson's 60th birthday. Heidelberg: Springer, 25 – 33.] [The original publication is available at <http://www.springerlink.com>]

HATIM, J., MUNDAY, J. 2016. Translation, an advanced resource book. Routledge Applied Linguistics.

KLAUDY, K. 2003. Languages In Translation. Lectures on the Theory, Teaching and Practice of Translation. with Illustrations in English, French, German, Russian and Hungarian. Budapest: Scholastica. 473 pp. Part III. Chapter 1 – 4. 153 – 182.

KUHIWCZAK, P. and LITTAU, K. Eds. 2007. TOPICS IN TRANSLATION 34. Series Editors: Susan Bassnett, University of Warwick and Edwin Gentzler, University of Massachusetts, Amherst A Companion to Translation Studies Maloku-Morina, M. 2013. Translation issues. In: Academic Journal of Interdisciplinary Studies. Published by MCSER-CEMAS-Sapienza University of Rome. Vol 2, No 4, May 2013.

VALENTOVÁ, M. 2017. Anton Popovič a jeho nitrianska translatologická škola. In: World Literature Studies 2, vol. 9., 49 – 61.

WILLIAMS, J. 2013. Theories of Translation. The Palgrave Macmillan.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 0

A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

Jazykovedná problematika tlmočenia

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: Filozofická fakulta

Kód predmetu: 1IPT/PDS4/22

Názov predmetu:

Problematika prekladu odborného textu

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: predmet štátnej skúšky

Počet kreditov: 5

Odporúčaný semester štúdia: 4. – 5. (4. – 6.) alebo podľa IŠP

Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.

Podmieňujúce predmety:

Podmienky na absolvovanie predmetu:

Doktorand/ka musí absolvovať všetky povinné predmety a povinne voliteľné v rozsahu, ktorý je nevyhnutnou podmienkou práva zúčastniť sa štátnej skúšky podľa aktuálneho predpisu Študijného poriadku PU (upravuje článok 33). Všetky predmety štátnej skúšky sa hodnotia samostatne podľa stupnice uvedenej v Študijnom poriadku PU.

Na získanie výslednej známky A (výborne) musí získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 % z hodnotovej škály vymedzenej akademickým pracoviskom a komisiou pre obhajoby a štátne skúšky. Doktorand/ka, ktorý/á získa menej ako 50 %, bude hodnotený/á stupňom FX.

Výsledné hodnotenie odráža sumarizované hodnotenie predsedu a členov komisie menovaných pre dizertačné skúšky doktorandského študijného programu.

Výsledky vzdelávania:

Získané vedomosti:

Doktorand/ka

- má systematický, ucelený a komplexný súbor vedomostí v špecializovanej oblasti týkajúcej sa prekladu odborného textu vrátane poznania a porozumenia vzťahov k súvisiacim odborom (napr. lingvistiky, kulturológii, filozofii, IT technológiám, histórii, filológii, semiotike, terminológii, a pod.),
- pozná a kriticky reflektuje aktuálne paradigmy a prístupy k prekladu odborného textu,
- má hlboké vedomosti o teóriách, sofistikovaných metódach prekladu odborného textu na úrovni zodpovedajúcej medzinárodným kritériám,
- má vedomosti o najaktuálnejších kvalitatívnych, kvantitatívnych a kombinovaných metódach výskumu zameraného na preklad odborných textov.

Získané zručnosti:

Doktorand/ka

- vie aktívnym spôsobom získavať nové znalosti a informácie, kriticky ich reflektovať, analyzovať a prehodnocovať a využívať ich v teórii zameranej na preklad odborných textov,
- dokáže aplikovať a tvorivo zdokonaľovať a rozvíjať teórie a výskumné a inovačné postupy v prekladateľstve a tlmočníctve, špecificky vo výskume zameranom na preklad odborných textov a vytvárať nové prístupy,
- dokáže identifikovať svetový vedecký vývoj v prekladateľstve, špecificky vo výskume zameranom na preklad odborných textov a príbuzných odboroch, a využívať ho v smerovaní a rozvoji odboru, s integráciou vedomostí z rôznych oblastí.

Získané kompetentnosti:

Doktorand/ka

- dokáže plánovať a iniciovať riešenie komplexných problémov, vrátane formulovania ich cieľov, prostriedkov a metód v prekladateľskom výskume zameranom na odborný preklad,
- vie posudzovať a modifikovať vlastnú odbornú činnosť v širšom kontexte, vo vzťahu k dlhodobému vplyvu na danú oblasť prekladateľstva (výskum zameraný na odborný preklad), a to aj z hľadiska sociálnych, etických a ďalších kritérií,
- je pripravený/á formulovať informácie o výstupoch a záveroch vedeckej, výskumnej a vývojovej práce na medzinárodnej úrovni a riadiť rozsiahle výskumné úlohy a tímy.

Stručná osnova predmetu:

- Problematika prekladu odborného textu v súvislosti s lokalizáciou.
- Problematika používania CAT nástrojov pri preklade odborných textov.
- Preklad akademických textov – typológia a špecifiká akademického diskurzu.
- Špecifiká prekladu odborných textov z rôznych oblastí (medicínskych textov, právnych textov, technických textov, IT textov).
- Lingvokulturémy v odborných textoch.
- Koncept (ne)preložitelnosti lingvokulturém a iných špecifických výrazov.

Odporúčaná literatúra:

BASSNETT, S. 2002. *Translation Studies*, Shanghai Foreign Language Education Press.

DORDEVIC, J. 2017. *Translation techniques revisited: The applicability of existing solutions in non-literary translation*. In: *Facta Universitatis: Series Linguistics and Literature*.
 ĎURICOVÁ, A. Ed. 2014. *OD TEXTU K PREKLADU IX*. PRAHA.
 GAMBIER, Y., DOORSLAER VAN I. Eds. 2010. *Handbook of Translation Studies*. John Benjamins.
 GENTZLER, E. 2001. *Contemporary Translation Theories*, Shanghai Foreign Language Education Press.
 MUNDAY, J. *Introducing Translation Studies*.
 In: http://routledgetextbooks.com/textbooks/_author/munday-9780415584890/
 HOUSE, J. 2016. *Translation as Communication across Languages and Cultures*. Routledge.
 NIDA, E. A. – TABER, C. R. 2004. *The Theory and Practice of Translation*, Shanghai Foreign Language Education Press.
 NIDA, E. A. 2004. *Toward a Science of Translating*, Shanghai Foreign Language Education Press.
 PARDILLOS, C., ÁNGEL, M. 2013. *Language training on the vocabulary of judicial cooperation in civil matters*.
 PYM, A. 2016. *Translation Solutions for many languages*. Bloomsbury.
 KARWACKA, W. 2015. *Medical translation*. In: *Ways to Translation*. Publisher: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego. Editors: Ł. Bogucki, S. Goźdz-Roszkowski, P. Stalmaszczyk.
 STAIMAN, A. 2017. *Translating Academic Texts into English*.
The Oxford Handbook of Translation Studies. Edited by Kirsten Malmkjær and Kevin Windle. OUP: 2012.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 5

A	B	C	D	E	FX
60 %	40 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

Dátum poslednej zmeny: 1. 03. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 1IPT/PDS5/22	Názov predmetu: Problematika prekladu umeleckého textu
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: predmet štátnej skúšky	
Počet kreditov: 5	
Odporúčaný semester štúdia: 4. – 5. (4. – 6.) alebo podľa IŠP	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	

Podmienky na absolvovanie predmetu:

Doktorand/ka musí absolvovať všetky povinné predmety a povinne voliteľné v rozsahu, ktorý je nevyhnutnou podmienkou práva zúčastniť sa štátnej skúšky podľa aktuálneho predpisu Študijného poriadku PU (upravuje článok 33).

Všetky predmety štátnej skúšky sa hodnotia samostatne podľa stupnice uvedenej v Študijnom poriadku PU.

Na získanie výslednej známky A (výborne) musí získať najmenej 90 %, na získanie hodnotenia B 80%, na hodnotenie C najmenej 70 %, na hodnotenie D 60 %, na hodnotenie E najmenej 50 % z hodnotovej škály vymedzenej akademickým pracoviskom a komisiou pre obhajoby a štátne skúšky. Doktorand/ka, ktorý/á získa menej ako 50 %, bude hodnotený/á stupňom FX.

Výsledné hodnotenie odráža sumarizované hodnotenie predsedu a členov komisie menovaných pre dizertačné skúšky doktorandského študijného programu.

Výsledky vzdelávania:**Získané vedomosti:**

Doktorand/ka

- *má systematický, ucelený a komplexný súbor vedomostí o špecializovanej oblasti prekladu umeleckého textu, disponuje poznaním o súvisiacich odboroch a rozumie vzťahom prekladu umeleckého textu k iným odborom (napr. k literárnej vede, lingvistike, kulturológii, filozofii, histórii, filológii, semiotike a pod.),*
- *pozná a kriticky reflektuje aktuálne paradigmy a prístupy k prekladu umeleckého textu,*
- *má hlboké vedomosti o teóriách, sofistikovaných metódach prekladu umeleckého textu na úrovni, ktorá zodpovedá medzinárodným kritériám,*
- *má vedomosti o aktuálnych kvalitatívnych, príp. kvantitatívnych a kombinovaných metódach výskumu zameraného na preklad umeleckých textov.*

Získané zručnosti:

Doktorand/ka

- *vie aktívnym spôsobom získavať nové znalosti a informácie, vie ich kriticky reflektovať, analyzovať a prehodnocovať, využíva ich v teórii zameranej na preklad umeleckých textov,*
- *dokáže aplikovať, tvorivo zdokonaľovať a rozvíjať teórie, výskumné i inovačné postupy v prekladateľstve a tlmočníctve, špecificky vo výskume zameranom na preklad umeleckých textov, dokáže vytvárať nové prístupy k problémom odboru,*
- *dokáže identifikovať svetový vedecký vývoj v prekladateľstve, špecificky vo výskume zameranom na preklad umeleckých textov a v príbuzných odboroch, využívať ho pri rozvoji odboru, pričom integruje vedomosti z rôznych oblastí.*

Získané kompetentnosti:

Doktorand/ka

- *dokáže plánovať a iniciovať riešenie komplexných problémov, vrátane formulovania ich cieľov, prostriedkov a metód v prekladateľskom výskume zameranom na umelecký preklad,*
- *vie posudzovať a modifikovať vlastnú odbornú činnosť v širšom kontexte, ako aj vo vzťahu k dlhodobému vplyvu na danú oblasť prekladateľstva (výskum zameraný na umelecký preklad), a to aj z hľadiska sociálnych, etických, či ďalších kritérií,*

- je pripravený/á formulovať informácie o výstupoch a záveroch vedeckej, výskumnej a vývojovej práce na medzinárodnej úrovni a riadiť rozsiahle výskumné tímy a ich úlohy.

Stručná osnova predmetu:

- Problematika prekladu umeleckého textu v teórii a v praxi, analyticko-interpretáčnej postupy.
- Problémy podmienené jazykovými rozdielmi pri preklade umeleckého textu.
- Poetika umeleckého (prekladového) textu. Lyrika, epika, dráma.
- Verš a jeho realizácie v procese prekladu. Básnická obraznosť a verzológia.
- Kategória lyrického subjektu, postavy a rozprávača v umeleckom texte.
- Kategória univerza – času a priestoru v umeleckom diele.
- Špecifiká kultúrneho a jazykového prostredia východiskovej lingvokultúry.
- Intertextualita a interkulturalita.

Odporúčaná literatúra:

BASSNETT, S. 2002. *Translation Studies*, Shanghai Foreign Language Education Press.

GAMBIER, Y. 2010. Doorslaer van I. (eds.) *Handbook of Translation Studies*. John Benjamins.

GENTZLER, E. 2001. *Contemporary Translation Theories*, Shanghai Foreign Language Education Press.

HOUSE, J. 2016. *Translation as Communication across Languages and Cultures*. Routledge.

PYM, A. 2016. *Translation Solutions for many languages*. Bloomsbury.

The Oxford Handbook of Translation Studies. Edited by Kirsten Malmkjær and Kevin Windle. OUP, 2012.

ANDRIČÍK, M. 2004. *K poetike umeleckého prekladu*. Levoča: Modrý Peter.

BEDNÁROVÁ, K. 2013. *Dejiny umeleckého prekladu na Slovensku I. Od sakrálnemu k profánnemu*. Bratislava: Veda.

FELDEK, Ľ. 1977. *Z reči do reči*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

FERENČÍK, J. 2009. *Kontexty prekladu*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

FIŠER, Z. 2009. *Překlad jako kreativní proces*. Brno: Host.

GROMOVÁ, E. 2004. *Preklad a kultúra*. Edita Gromová (ed.). Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Filozofická fakulta.

HEČKO, B. 1991. *Dobrodružstvo prekladu*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

HOCHÉL, B. 1990. *Preklad ako komunikácia*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

Zborník z vedeckej konferencie. Ed. J. Truhlářová. Bratislava: Veda, 2014.

KENÍŽ, A. 2008. *Preklad ako hra invariant a ekvivalenciu*. Bratislava: AnaPress.

KUFNEROVÁ, Z. 2009. *Čtení o překládání*. Praha: Nakladatelství H&H.

LEVÝ, J. 1983. *Umění překladu*. Praha: Panorama.

MIKO, F. 1969. *Estetika výrazu. Teória výrazu a štýl*. Bratislava: SPN.

MIKO, F. 1970. *Text a štýl. K problematike literárnej komunikácie*. Bratislava: Smena.

MOUNIN, G. 1999. *Teoretické problémy překladu*. Praha: Karolinum.

MÜGLOVÁ, D. 2009. *Komunikácia, tlmočenie, preklad alebo Prečo spadla Babylonská veža?* Bratislava: Enigma Publishing.

POPOVIČ, A. 1971. *Poetika umeleckého prekladu. Proces a text*. Bratislava: Tatran.

POPOVIČ, A. Ed. *Originál/Preklad. Interpretáčná terminológia*. Bratislava: Tatran.

POPOVIČ, A. 1975. *Teória umeleckého prekladu*. Bratislava: Tatran.

VILIKOVSKÝ, J. 1984. *Preklad ako tvorba*. Bratislava: Slovenský spisovateľ.

VAJDOVÁ, L. 2007. *Myslenie o preklade*. Bratislava: Ústav svetovej literatúry a Kalligram.

ZAMBOR, J. 2000. *Preklad ako umenie*. Bratislava: Univerzita Komenského.
Aktuálne zdroje z časopisov.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský

Poznámky:

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov: 5

A	B	C	D	E	FX
60 %	20 %	0 %	0 %	0 %	20 %

Vyučujúci: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD. a členovia komisie pre štátnu skúšku – schválení
VR FF PU

Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022

Schválil: prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove

Fakulta: Filozofická fakulta

Kód predmetu: 1IPT/ZSVP/22

Názov predmetu:

Zahraničný študijný alebo výskumný pobyt

Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: *semestrálny pobyt: štúdium, resp. výskum na zahraničnej univerzite*

Počet kreditov: 15

Odporúčaný semester štúdia: 2. – 7. (2. – 9.) *alebo podľa IŠP*

Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.

Podmieňujúce predmety:

Podmienky na absolvovanie predmetu: *absolvovanie*

Výsledky vzdelávania:

Doktorand/ka si počas študijného, resp. výskumného pobytu zdokonalí nasledujúce vedomosti, zručnosti a kompetentnosti:

Získané vedomosti:

- dôkladnejšie pozná metódy, ktoré sú súčasťou skúmania problematiky dizertačnej práce,
- analyzuje rôzne prístupy k skúmaniu zvolenej problematiky.

Získané zručnosti:

- komunikuje v CJ ústnou a písomnou formou,
- má kritické myslenie,
- dokáže sa zapojiť do organizácie výskumného tímu.

Získané kompetentnosti:

- orientuje sa v medzinárodnom výskume,
- aktívne sa zapája do riešenia problémov,
- vie vyhodnotiť situáciu si prijať rozhodnutie,
- vie nadviazať spoluprácu,
- má potrebné technické zručnosti.

Stručná osnova predmetu: výskum/štúdium podľa konkrétnej témy dizertačnej práce					
Odporúčaná literatúra: podľa konkrétnej témy dizertačnej práce					
Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: anglický, resp. iný cudzí jazyk					
Poznámky: predmet odporúčaný pre doktorandov v dennej forme štúdia					
Hodnotenie predmetov					
Celkový počet hodnotených študentov: 0					
A	B	C	D	E	FX
0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
Vyučujúci: podľa konkrétnej prijímajúcej zahraničnej univerzity					
Dátum poslednej zmeny: 1. 3. 2022					
Schválil: Prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.					

Predmety tvorivej činnosti v oblasti vedy

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Vysoká škola: Prešovská univerzita v Prešove	
Fakulta: Filozofická fakulta	
Kód predmetu: 1IPT/ODIP/22	Názov predmetu: Obhajoba dizertačnej práce
Druh, rozsah a metóda vzdelávacích činností: štátna skúška	
Počet kreditov: 30	
Odporúčaný semester štúdia: 8. (DF) 10. (EF) alebo podľa IŠP	
Stupeň vysokoškolského štúdia: 3.	
Podmieňujúce predmety:	
Podmienky na absolvovanie predmetu: Doktorand môže dekanovi/dekanke podať žiadosť o povolenie obhajoby dizertačnej práce dekanovi, ak úspešne absolvoval dizertačnú skúšku a získal najmenej 210 kreditov. Náležitosti dizertačnej práce a jej obhajoby sú dokumentované v Študijnom poriadku PU v článkoch 39 až 43. Požiadavky na úroveň tohoto typu kvalifikačnej práce, jej charakteristiku a formálnu úpravu, etiku a spôsob uvádzania zdrojov a bibliografických odkazov, štruktúru práce, jej odovzdávanie, kontrolu originality a sprístupňovanie, pôsobnosť univerzity, jej súčastí a pôsobnosť autora záverečnej práce upravuje Smernica o náležitostiach záverečných prác, ich bibliografickej registrácii, kontrole originality, uchovávaní a sprístupňovaní platná a účinná od dňa 18. 01. 2019 (čl. 1 – 10).	

Na získanie hodnotenia A musí študent získať najmenej 92% celkového bodového skóre, na získanie hodnotenia B 84%, na hodnotenie C najmenej 76%, na hodnotenie D 65%, na hodnotenie E najmenej 51%. Študent, ktorý získa menej ako 51% bude hodnotený klasifikačným stupňom FX.

Výsledky vzdelávania:

Po úspešnej obhajobe dizertačnej práce má doktorand/ka nasledujúce vedomosti a disponuje nasledujúcimi zručnosťami a kompetentnosťami:

Získané vedomosti:

Doktorand/ka

- má systematický, ucelený a komplexný súbor vedomostí v špecializovanej oblasti prekladateľstva a tlmočníctva, vrátane poznania a porozumenia vzťahov k iným častiam odboru a k súvisiacim odborom,
- pozná a kriticky reflektuje aktuálne paradigmy a prístupy k prekladu a tlmočeniu,
- má hlboké vedomosti o teóriách, sofistikovaných metódach a postupoch, o vedeckom výskume na úrovni zodpovedajúcej medzinárodným kritériám.

Získané zručnosti:

Doktorand/ka

- vie aktívnym spôsobom získavať nové znalosti a informácie, kriticky ich reflektovať, analyzovať a prehodnocovať a využívať ich v teórii i praktických aplikáciách pre rozvoj prekladateľstva a tlmočníctva,
- dokáže aplikovať a tvorivo zdokonaľovať a rozvíjať teórie a výskumné, vývojové a inovačné postupy v prekladateľstve a tlmočníctve a vytvárať nové postupy,
- dokáže identifikovať svetový vedecký a inovačný vývoj v prekladateľstve a tlmočníctve a v príbuzných odboroch a využívať ho v smerovaní a rozvoji odboru, s integráciou vedomostí z rôznych oblastí.

Získané kompetentnosti:

Doktorand/ka

- dokáže plánovať a iniciovať riešenie komplexných problémov/projektov, vrátane formulovania ich cieľov, prostriedkov a metód v prekladateľskom a tlmočníckom výskume,
- vie posudzovať a modifikovať vlastnú odbornú činnosť v širšom kontexte, vo vzťahu k dlhodobému vplyvu na oblasť prekladateľstva a tlmočníctva, a to aj z hľadiska sociálnych, etických, a ďalších kritérií,
- je pripravený/á formulovať informácie o výstupoch a záveroch vedeckej, výskumnej a vývojovej práce na medzinárodnej úrovni a riadiť rozsiahle výskumné úlohy a tímy.

Stručná osnova predmetu:

Výskum v rámci doktorandského štúdia: identifikácia výskumného problému, výskumné otázky, hypotézy, zber dát, metódy výskumu, výsledku výskumu a ich interpretácia

Štruktúra dizertačnej práce:

- teoretický úvod, analyzujúci aktuálny stav vedeckého poznania v danej oblasti,
- charakteristiku cieľa/ov výskumu,
- opis použitých postupov a metód,
- dosiahnuté výsledky,
- ich hodnotenie,
- diskusia,

- záver,
- zoznam použitej literatúry.

Odporúčaná literatúra:

BILÁ, M., KAČMÁROVÁ, A. 2021. *Teoretické východiská analýzy vedeckej štúdie v anglofónnom prostredí*. In: Kačmárová, A., M. Bilá. 2021. *Anglo-americký štýl písania v praxi*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, s. 8 – 19.

In: <http://www.pulib.sk/web/knižnica/elpub/dokument/Kacmarova8>

MURIN, G., KAČMÁROVÁ, A., BILÁ, M., LAPUTKOVÁ, A. 2021. *Akademické písanie v (aplikovanej) lingvistike*. In: Kačmárová, A., M. Bilá, 2021. *Anglo-americký štýl písania v praxi*. Prešov: Prešovská univerzita v Prešove, s. 20 – 73.

In: <http://www.pulib.sk/web/knižnica/elpub/dokument/Kacmarova8>

KASÁČOVÁ, B. (Niektoré problémy doktorandov pri tvorbe dizertačných prác: Blúdenie po neznámom teréne alebo túra po vyznačenej ceste).

KIMLIČKA, Š. 2005. *Metodika písania vysokoškolských a kvalifikačných prác, učebné texty – vybrané časti*. UK: Bratislava.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: *slovenský*

Poznámky: ---

Hodnotenie predmetov

Celkový počet hodnotených študentov:

A	B	C	D	E	FX
43 %	57 %	0 %	0 %	0 %	0 %

Vyučujúci: *prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD., komisia pre obhajobu dizertačných prác schválená VR FF PU*

Dátum poslednej zmeny: 1. 03. 2022

Schválil: *prof. PhDr. Magdaléna Bilá, PhD.*